

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 SZOMBAT szeptember 25.

265. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délután
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 3—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva-palota)

A zombori per

Senki ne gondoljon a cím olvastán szerelmi tragédiákra, házassági titkok kiméletlen föllebbentésére, legényszobák véres ponyvaregényeire. A zombori járásbírósg a közeli napokban a magyarság nagy perében fog itélkezni, a nagy perben, melynek sem nem vádlottja, sem nem panaszos a magyarság, mégis ő ül a vádlottak padján s az ítélet mégis őt bélyegzi meg, vagy neki szolgálatot majd igazságot.

Erre az itélkezésre csak alkalmat adnak a peres felek: a zombori tanfelügyelő s az egyik zombori tanító. *Illojalitás-e az, ha a tanító a tanítási eredmény érdekében az anyanyelven történő elemi iskolai tanítást sürgeti?* Lehet-e jó hazafi, aki sikra száll a nemzetiségekhez tartozó gyermekek anyanyelvén történő oktatásért, avagy megiflet-e a kezdeményezőt a hazafiatlan illojalitás vádjá?

A zombori tanfelügyelő megbélyegzi a tanítót, aki az anyanyelven való oktatástól várja a taneredmények megjavítását. A bíróságnak azt kell kimondania, hogy az anyanyelven való oktatás ellenkezik-e az állam érdekeivel, ellenkezik-e a fennálló törvényes renddel, ellenkezik-e a szerbség nemzeti tradícióival?

A szövetséges és társult főhatalmak között egyrésztől, a Szerbek, Horvátok és Szlovének királysága között másrésztől Saint-Germain-en-Laye-ben kötött s az S. H. S. királyság törvényhozása által becikkelyezett szerződés kilencedik cikkének első bekezdése a következőket mondja: *»Olyan városokban és kerületekben, ahol a hivatalos nyelvtől elütő anyanyelvű szerb-horvát-szlovén állampolgárok jelentékeny arányban laknak, a szerb-horvát-szlovén kormány a közoktatásügy terén megtehető könnyűségeket fog engedélyezni annak érdekében, hogy ily szerb-horvát-szlovén állampolgárok gyermekeit az elemi iskolákban saját nyelvükön tanítsák.«*

A törvénybe cikkelyezett nemzetközi szerződésnek ezt a rendelkezését nem tagadta meg az alkotmány sem, a Népszövetség pedig ezt a szerződést, *»amennyiben az íj, váltást, vagy nyelvi kisebbségekhez tartozó személyekre vonatkozik, a Nemzetek Szövetségének védelme (garantia) alá helyezi.«* 1920 november 29-ikén Genfben tartott ülésén hozott határozatával.

Most már azt kérdjük halk szóval, de a törvénybe, a jogrend uralmába, a törvényhozó szuverénitására vetett rendíthetetlen bizalommal: *lehet-e illojális az, amit a törvény elrendel, lehet-e illojális az, amit a törvényhozás az ország alkotmányává tesz, a nemzeti becsület védelmére alá helyez, (mert mi más védi a nemzetközi megállapodásokat a nemzetközi morál megítélése szerint?), amit a Nemzetek Szövetsége a maga fölmérhetetlen erkölcsi tekintélyével oltalmaz?* Lehet-e az, hogy törvényhozás, alkotmány, Népszövetség, nemzetközi megállapodás mind bűnösek az illojalitás vádjában? Szembe helyezkedhetik-e a zombori tanfelügyelő a törvényhozás szuverénitásával, a Népszövetség védelmével, a nemzetközi megbecsülésnek értékével s megbélyegzheti-e azt, amit a törvény rendel s a Népszövetség követel?

Ezen a földön nem most kezdődik az anyanyelven történő oktatásért a küzdelem. Miletics Szvetozár volt ennek a küzdelemnek megindítója, legnagyobb harcosá s legihletettebb apostola. Fél évszázadon keresztül

a szerbség küzdelmének hivatott vezetői vérről és szenvedéssel igazolták ennek a törekvésnek jogosultságát s eltaszithatatlan kényszerét. *Meg lehet-e bélyegezni azt a célt, amiért Miletics Szvetozár s a ma-*

gyarországi szerbek legkiváltságosabbjai életüket és szabadságukat áldozták? A zombori tanfelügyelő az illojalitás pocsolyájába fulaszthatja-e Miletics Szvetozár életének küzdelmét, célját és elhivatottságát?

Válságba jutott a román kormány

Ferdinánd király visszahívta Avarescut Olaszországból

Bukarestből jelentik: A román politikai helyzet az olasz-román szerződés miatt kiélesedett. Ferdinánd király kihallgatáson fogadta Coanda tábornok, helyettes-miniszterelnököt és Bratianu Joelt.

A király táviratilag visszahívta

Avarescut Olaszországból. Politikai körökben ebből azt következtetik, hogy legfelsőbb helyen is számolnak a kormányváltás eshetőségéről.

Beavatottak tudni vélik, hogy a király Coanda tábornokot

akarja kinevezni miniszterelnökké, mert nem szándékozik a parlamentet feloszlatni és a jelenlegi pártviszonyok mellett csak Avarescu-párti politikust bizhat meg kabinetalakítással.

Megerősödött a kormány helyzete

A Pasics-csoport részéről nem fenyegeti veszély a kormánykoalíciót — Az akciót Trifkovics Márkó szerelte le — A horvát parasztpárt visszaköveteli Radics számára a közoktatásügyi tárcát

Az államtanács jóváhagyta a beogradi községi választásokat

Beogradból jelentik: Uzunovics miniszterelnök legutóbbi nyilatkozatának visszhangja még mindig nem ült el. Most már kétségtelenül megállapítható, hogy

a miniszterelnök nyilatkozata némileg tisztázta a politikai helyzetet és sokban hozzájárult a kormány pozíciójának megjavításához.

Egyéb körülmények is amellet szólnak, hogy a kormány helyzete jobb, mint az utóbbi hetekben látszott. Ezek közül a legfontosabb Pasics magatartásának kérdése. E tekintetben nem lehetett ugyan semmi pozitívumot megtudni, azonban Pasics közelebbi hívei, akik az utóbbi időben a kormányzatban háttérbe szorultak, olyan atmoszférát teremtettek, amiből Pasics agresszív szándékaira lehetett következtetni. Trifkovics Márkó házelnök cavtali látogatása erre nézve teljesen tiszta helyzetet teremtett. Jól informált körök tudomása szerint

Pasics Czettában felajánlotta Trifkovicsnak, hogy vegye át a kormányelnökséget, de Trifkovics ezt határozottan visszautasította.

Visszatérése után Trifkovics Márkó ezt közölte Uzunovics miniszterelnökkel, valamint a radikális párt több vezetőtagjával. Miután a Pasics-csoportnak nem volt más jelöltje a miniszterelnökségre.

Trifkovics állásfoglalása megdöntötte azokat a kombinációkat, amelyek szerint Pasicsék meg fogják bukni az Uzunovics kormányt.

Mindaz azonban nem jelenti azt, hogy a kormánynak nem kellene a közel jövőben súlyos akadályokkal megküdenie. Különösen

Radics István részéről várnak most olyan lépéseket, amelyek a helyzet felhorolására vezetnek.

Radics környezetéből egyre határo-

zottabban kezdik hangoztatni, hogy Radicsnak be kell lépni a kormányba és ezáltal a közoktatásügyi tárcát követelik vissza számára. Ez a követelés hír szerint azonnal aktuálissá válik, mihelyt Radics visszatér az országba. Nem akarják most már Radicsék túrni a Nikicsügy megoldásának halasztását sem. Ez annál sürgősebb nekik, mert

komolyan fenyeget a Nikicsék és a horvát federalisták fúziója. Nikics pénteken Zagrebba utazott és ezt az utját is a fúzió tervével hozzák összefüggésbe.

A beogradi községi választások jóváhagyása az ellenzéki körökben nagy örömet keltett, miután ezzel véglegessé vált az a veszteség, a mely a beogradi községi választásokon a radikális pártot érte. Az államtanács határozatát élénken kommentálják és most különösen azt várják nagy érdeklődéssel, hogy milyen politikát fog folytatni a kormány az új községtanácsal szemben. A beogradi községi tanács már egész sor kéressel és előterjesztéssel fordult a kormányhoz, amelynek a választások jóváhagyása után most már rövidesen dönteni kell ezekről.

Az újságírók és kiadók jogviszonyaikat szabályozza a

Az újságírók és lapkiadók jogviszonyaikat szabályozó rendelet ügyében az újságírók és lapkiadók delegáltainak bevonásával csütörtökön és pénteken konferencia volt Srskics Milan törvényegységesítő miniszter vezetésével. A rendelet-tervezetet szakaszról-szakaszra letárgyalták és a legtöbb szakaszra nézve meg egyezés jött létre az újságírók és a kiadók között, a nyitott kérdésekre nézve pedig a szociálpolitikai miniszter magának tartotta fenn a döntést. A konferencia befejezése után Srskics törvényegységesítő miniszter aláírta a rendeletet, amelyhez péntek délután hozzájárult Uzunovics miniszterelnök és Pérics Ninkó pénzügyminiszter is. A pénzügyi-

miniszter hozzájárulására azért volt szükség, mert az újságíró nyugdíjalappal kapcsolatban a rendelet az állampénztarra is bizonyos kötelezettségeket ró. A sajtótörvény értelmében a rendelethez a szociálpolitikai miniszternek is hozzá kell járulnia, aki péntek délután hosszasan konferált a újságírók és a lapkiadók kiküldöttjeivel. A tárgyalások folyamán a szociálpolitikai miniszter bizonyos kérdésekben nehézségeket támasztott, de a konferencia résztvevői szerint kilátás van arra, hogy szombaton a szociálpolitikai miniszter is megadja hozzájárulását, úgy hogy a szeptember 27-ikén Cetinjében kezdődő újságíró-kongresszusig a rendelet valószínűleg megjelenhet a hivatalos lapban.

Október 3-án érkeznek meg a csehszlovák képviselők

A parlament épületében Trifkovics Márkó házelnök hivatali szobájában ülést tartott a csehszlovák képviselők fogadtatását előkészítő bizottság, amely megállapította az ünnepség programját. A csehszlovák képviselők különvonata október harmadikán érkeznek meg Szubotica-ra, ahol a parlament delegációja várja őket. Vrhásztól—Szremszki-Karlovciig a különvonatot katonai repülőgépek fogják kíséni. A beogradi állomáson Trifkovics Márkó házelnök üdvözlö a vendégeket, akik másnap részt vesznek a szkupstina termében tartandó ünnepélyes ülésen. A csehszlovák képviselők között magyar és német nemzetiségű képviselők is lesznek.

A törvényegységesítő bizottság ülése

Az adóegységesítő törvényt tárgyaló bizottság pénteken ülést tartott, amelyen letárgyalták a javaslat 123—135 szakaszait. A 123—129 szakaszokat, melyek az adókövetés módjáról intézkednek változtatlanul elfogadták. A 130. szakasz, melynek értelmében az adóügyi hatóságok

közvetlenül vehetik ki az adókat azokra, akiknek jövedelme 10.000 dináron alul van, az ellenzék javaslatára nem tárgyalták le, hanem a döntést elhalasztották. A 131—133 szakaszokat, amelyek az adófelszámolási bizottságok szervezésére vonatkoznak, változatlanul megszüntették. A 134. szakasz fölötti döntést szintén elhalasztották.

Az államtanács jóváhagyta a beogradi községi választást

Az államtanács pénteken délután foglalkozott a radikális pártnak a beogradi községi választások ellen benyújtott petíciójával. A tanács hosszú vita után szótöbbséggel elutasította a petíciót és a választást jóváhagyta. Politikai körökben ez a döntés nagy feltűnést keltett.

Davidovics

Szerbiába utazott

Davidovics Ljuba péntek este tizenegy órakor a szerbiai Prokuplje-re utazott. Kísérői között van Pecsarac Koszta komitácsi váida is.

A jövő évi költségvetés a minisztertanács előtt

A minisztertanács délelőtt ülést tartott, amelyen elsősorban a parlament munkaprogramját beszélték meg. A szkupstina a központi igazgatásról szóló javaslatot, a neptuni konvenciót fogja először letárgyalni. Krajacs kereskedelemügyi miniszter különféle törvényjavaslatokat terjesztett elő, majd referált azokról a kereskedelmi szerződésekről, amelyeket már aláírtak, de amelyek a parlament által még nem lettek ratifikálva. Ezek a szerződések: a jugoszláv-angol, jugoszláv-francia, jugoszláv-albán és a jugoszláv-magyar kereskedelmi szerződések.

A minisztertanács ezután foglalkozott azokkal a hitelekkel, amelyeket a Dunagátak rendbehozására kérnek a vajdasági ármentesítő társulatok. Elhatározták, hogy a földmívelésügyi minisztert felkérjük, hogy részletes kimutatást nyújtson be azokról a költségekről, melyek a gátak kijavításához szükségesek.

A minisztertanács végül az 1927—1928. évi költségvetésről tárgyalt, a mely most van előkészítés alatt.

Évről-évre kisebb

az ország dohánytermése

A pénzügyi bizottság a monopóliumigazgatóság épületében péntek délelőtt ülést tartott. Az ülésen Miletics Vlada előterjesztette jelentését az állami halászatról, majd Neudorfer Radics-párti képviselő azt indítványozta, hogy a postaügyi miniszter-től kérjen a bizottság részletes kimutatást az ország posta és távirat forgalmáról és jövedelmeiről. Ezután a monopóliumigazgatóság megbízottja, Dolar főtitkár ismertette a bizottsággal az ország dohánytermelési statisztikáját. A jelentés szerint 1923-ban tizennyolc millió kilogramm dohányt termeltek, 1924-ben harminc milliót, amiből hét milliót exportáltak, 1925-ben már kilenc és fél millió volt a dohánytermelés, erre az évre pedig csak ötmillió kilogramm dohánytermésre számítanak. A dohánybevételekre a monopóliumigazgatóságnak százhusz millió dinár forgótökere volt szüksége ebben az esztendőben. Dolar hangsúlyozta, hogy a hercegovinai dohány minősége évről-évre rosszabb, aminek az a magyarázata, hogy a dohánytermelők az alacsonyabbban megszabott dohánybevételei árak mellett nem fordítanak kellő gondot a dohánytermelésre. Bejelentette, hogy a monopóliumigazgatóság Prilepben dohányválogató üzemt fog felállítani, ugyancsak Hercegovinában is tervbe vett egy ilyen üzemet.

A pénzügyi bizottság tagjai közül a monopóliumigazgatóság jelentéséhez Radonics Jován, Setyerov Szilvó, Veljkovics Vojá és Demetrovics Juraj képviselők szóltak hozzá. A vita után a Vapa-gyár megváltásának ügyével foglalkoztak, majd elhatározta a bíróság, hogy szombaton kiutazik Kragujevacra az állami arzenál felülvizsgálására.

Jugoszláv repülőtiszték halálos katasztrófája Prágában

Három halott, két sebesült — A kisantantállamok látogatására indult repülőraj vezetőgépe a prágai repülőtéren összeütközött a csehszlovák kísérőgéppel, a két gép lezuhant és darabokra tört — Jugovics noviszadi alezredes, Njegován főhadnagy és a csehszlovák repülőkapitány szörnyethaltak — A noviszadi gép mechanikusa és egy csehszlovák őrmester súlyosan megsebesült

Félbeszakították a jugoszláv repülőraj külföldi turáját

Megdöbbentő katasztrófa szakította félbe Prágában a jugoszláv repülők külföldi turáját és

a katasztrófában halálát lelte Jugovics Jován alezredes, a noviszadi repülőter parancsnoka, pilótatársával és egy csehszlovák pilótával együtt.

Az öt repülőgépből álló repülőraj szerdán reggel indult el Noviszadról a csehszlovák, lengyel és román repülők meglátogatására. Utitervükben Pozsony, Prága, Varsó, Jassy, Bukarest városok szerepeltek és a repülőraj Romániából tért volna vissza Noviszadra. Az indulás külön-külön, félórás időközökben történt, mert a magyar repülőparancsnokság kikötötte, hogy a jugoszláv repülők legalább félórás időközökben külön-külön vonuljanak el Magyarországot felett. Noviszadtól Pozsonyig mind az öt gép kitűnő kondícióban, leszállás nélkül tette meg az utat. A szerdai napot Pozsonyban töltötték és csütörtökön hajnalban az öt repülőgépet Jugovics Jován alezredes, a noviszadi repülőter parancsnokának vezetésével Prágába repült. Csütörtökön Prágában maradtak, ahonnan pénteken délelőtt fél tíz órakor szándékoztak tovább menni Varsó felé. A prágai repülőtéren elsőnek Jugovics Jován gépe szállt fel, amelyben rajta kívül Njegován Jenő főhadnagy-pilóta és Akszimovics Pavle orosz mechanikus ültek. Ez a Breguet XIX. típusú gép alig szállt fel nyolc méternyi magasságra, amikor vele szemben megjelent egy csehszlovák monoplán.

A két gép a levegőben összeütközött oly módon, hogy a csehszlovák repülőgép szárnya leszakította Jugovics gépének kerekeit. A jugoszláv gép megfordult a levegőben és nyolc méter magasságból mind a két gép lezuhant.

A katasztrófa láttára mindenki a lezuhás helyére rohant a repülőállomásról.

Jugovics Jovánt és Kosztrba Jan, csehszlovák repülőkapitányt halva találták a gép romjai alatt, mindketten szörnyethaltak. Njegován főhadnagy és Akszimovics mechanikus súlyosan megsebesült. Njegován néhány pillanat múlva meghalt.

Akszimovics Pavlét súlyos sérüléseivel a prágai kórházba szállították.

A többi négy jugoszláv repülő a szerencsétlenség után nem indult utnak Varsó felé. A petrovadinai repülőparancsnokság — mint Noviszadról jelentik —

távíratilag intézkedett, hogy a repülőturát azonnal hagyják abba

és Prágában várják be a pilóták a főparancsnokság további intézkedéseit. Azonnal intézkedett a főparancsnokság a két tragikus végzetű repülőtiszt holttestének hazaszállításáról is. A két halottat Noviszadon fogják eltemetni. A repülőparancsnokság híre Noviszadon nagy konsternációt keltett. Jugovics alezredes és Njegován főhadnagy a noviszadi társaság kedvelt és élénken szereplő tagjai voltak. Jugovics Jován nőtlen ember volt, Njegován Jenő azonban özvegyet hagyott hátra, aki Bitschovszky Ede nyugalmazott ezredesnek a leánya. Njegován egyébként a szeptember hatodikán lefolyt első jugoszláv repülőversenyen a harmadik díjat nyerte.

A szerencsétlenség részleteiről Prágából telefonon a következőket jelenti a Bácsme gyei Napló tudósítója:

Az öt jugoszláv repülőgép már reggel kilenc órakor starthoz állt a prá-

gai repülőtéren, ahol bevárták a meteorológiai intézet jelentéseit. Az indulást Varsó felé kilenc óra husz percre tervezték és a jugoszláv escadront egy csehszlovák repülőgép kísérte volna. A megállapított terv értelmében először a csehszlovák repülőgépnek kellett volna startolnia. A jugoszláv repülőraj vezetője tévesen azt hitte, hogy a startjelzés neki szól és megindította a gépét, ugyanabban a pillanatban, amikor a csehszlovák gép indult. A csehszlovák pilóta észrevette a veszélyt, de már késő volt, mert a jugoszláv repülőgép a levegőben beleütközött a csehszlovák gépbe és

a két gép egymásba ékelve, orral lefelé salto mortálával lezuhant. Mind a két gép darabokra zúzódott. A

romok alól először Jugovics Jován alezredes holttestét hústák ki, utána Kosztrba csehszlovák kapitány holtteste került elő. Njegován Jenő jugoszláv főhadnagy súlyos sebesülésekkel került ki a gép roncsai alól és a kórházba való szállítása közben meghalt. Akszimovics a jugoszláv gép mechanikusa és Ruzsicska csehszlovák szakaszvezető súlyosan megsebesültek. A katasztrófa színhelyére vizsgáló bizottság szállt ki, amely megállapította, hogy

a csehszlovák kapitány fejét a jugoszláv gép propellere valósággal leszelte.

A jugoszláv repülőraj még négy ép-ségben maradt gépe nem folytatta útját Varsó felé, hanem bevárja a főparancsnokság utasításait.

„Apa, te ölted meg anyuskát!”

A szubotikai törvényszék tizenöt évi fegyházra ítélte a hitvesgyilkos földművest

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék Vojvodics-tanácsa pénteken tárgyalta Rác Mihály bácskereszturi földműves bűnyűjét.

Rác még a múlt év július 7-ikén bestiális módon megölte feleségét, akivel már hosszabb idő óta rossz viszonyban élt és napirenden voltak közte és az asszony között a civakodások. Rác július 7-ikén veszekedni kezdett feleségével, majd betuszkolta az asszonyt a kamrába, ahol elkeseredett küzdelem után megfojtotta. A gyilkos földműves a holttestet a kamrában felakasztotta, hogy azt a látszatot keltse, mintha az asszony öngyilkosságot követett volna el. A rendőrségnek azonban gyanusnak tűnt föl az eset és Rác Mihályt letartóztatta.

A pénteki tárgyaláson Rác tagadta a

gyilkosságot és megmaradt azon állítása mellett, hogy felesége öngyilkos lett. A bíróság a vádlott után annak tizennégy éves kisleányát hallgatta ki tanuként. A kisleány szembe fordulva atyjával, szemébe mondta:

— Apa, te ölted meg anyuskát.

A kisleány ezután roppant értelmesen elmondotta, hogy július 7-ikén látta, a mikor apja betuszkolta édesanyját a kamrába. Pár perc múlva rémes sikoltást hallott, de nem mert bemenni. Később kijött apja és eltávozott. A kisleány ekkor bement a kamrába és megpillantotta anyja felakasztott holttestét. A bíróság a kisleány terhelő vallomása alapján tizenöt évi fegyházra ítélte Rác Mihályt. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a vádlott felebbezést jelentett be.

Fényes László Ausztriába emigrált

A Népszava főmunkatársa két és fél évi fegyházbüntetés elől menekült külföldre

Budapestről jelentik: Nagy feltűnést keltett Budapesten, hogy Fényes László, a Népszava főmunkatársa és a budapesti törvényhatósági bizottság tagja, levelet intézett Röpka Ferenc főpolgármesterhez, amelyben közölte, hogy körülményeinek megváltozása miatt törvényhatósági bizottsági tagságáról lemond. A bejelentésről félhivatalosan tájékoztatták a nyilvánosságot, amely azt a legnagyobb meglepetéssel fogadta, mert annak előzményeiről senki sem tudott semmit.

A bejelentés nyilvánosságrajutása után kiderült, hogy Fényes László, aki már évek óta cikkírója a Népszavának, szeptember elseje óta szabadságon van és tíz napja nem látta már senki a szerkesztőségben. Fényes László szerdán megjelent lakásán, ott a legszükségesebbeket összehozta és délután eltávozott azzal, hogy elutazik. Azóta nem látta Budapesten senki.

Fényes László váratlan eltűnésére egy bécsi jelentés adja meg a magyarázatot. A bécsi Arbeiter Zeitung ugyanis pénteki számának élén a következőket írja:

— Fényes László jelenleg Bécsben tartózkodik. Fényes tizenkét sajtópöre során két és fél évi fegyház és százhuszmillió korona pénzbüntetést kapott eddig Budapesten és még öt

pere van folyamatban. Barátai unszolására elhatározta, hogy pihenés és erőgyűjtés céljából egyelőre elhagyja Magyarországot. Ausztriában keresett menedéket és nem kételkedünk, hogy az osztrák munkásság szeretettel fogadja.

Budapesten Fényes László barátai körében azt hiszik, hogy Fényes László váratlan elutazását rég huzódó betegeskedése érte meg. A sorozatos sajtópörök teljesen összeroppantották Fényes László idegét és már hetek óta ugy testileg, mint lelkileg teljesen össze volt törve. Szombatra újabb főtárgyalása lett volna Fényes Lászlónak, aki a Népszava 1925 április 21-iki számában »Az első emlék« címen cikket írt azzal kapcsolatban, hogy a szegedi törvényszéki palota falában elhelyezik Horváth Miklós kormányzó emlékművét. Az ügyészség a cikkben foglaltak miatt kormányzósértés vádját emelte Fényes László ellen, aki azonban már nem akarta kitenni magát egy újabb főtárgyalás izgalmainak, hanem jobbnak látta emigrálni.

BI-OXYNE 3 NAPIG FEHÉR FOGORR
FOGPOR, HENŐS SZAPPAN

KISEBBSÉGI ÉLET

Az erdélyi magyar pártellenzék mozgalmát különféleképpen ítélik meg a magyar párt vezetői. Sándor József szenátor Spektator nyílt leveléről így nyilatkozott: »Ismerem Krenner tehetségét, egyéniségét és összeköttetéseit és tudom, hogy mit bolygat. De ha ő Gyergyóba eljön, ott előterjeszheti, amit mondani akar — ehhez nem szükség semmi egyéb — és megvitátjuk: elmondja ő is a kívánságát, más is a kívánságát, más is a maga választását — szóval pro és kontra tárgyaljuk. Aztán meglátjuk, hogy mit határozunk. Én szeretem a vitát, mert két álláspontból rendesen egy harmadik pattan ki és ez mindig jó. Brassóban is ez lett volna a legjobb, letárgyaltuk, elintéztük volna a kalotaszegi kívánságot és nem hagytuk volna a levegőben, hogy aztán Tatarescu ur kapjon ürügyet belőle. Ha van Krenner Miklósnak mondánivalója, elmondhatta volna Gyergyóban a közgyűlésen. Az új szervezési szabály a pártot a községi szervezet alapjára kívánja helyezni. Nem tudom, lehet-e ez ellen Krenner Miklósnak kifogása? A községek a megyei szervezetben kapnak kapcsolatot s a municipiumok, ha akarnak, csatlakozhatnak, ha nem akarnak, külön maradhatnak. Ez ellen lesz kifogása Krennernek? Majd meglátjuk. Én ismerem a hátteret is, jól. Majd ha elolvasom a levelét, mást is mondhatok.«

*

Németország népszövetségi politikájáról érdekes cikket írt az egyik berlini lap. »A birodalmi kormány — mondja többek között a cikk — rövidesen valóra váltja azokat a várankozásokat, amelyeket a nemzetiségi kisebbségek fűztek Németországnak a Népszövetségbe való belépéséhez, illetőleg a tanácsba való felvételéhez. Stresemann külügyminiszter még az ősz folyamán nagyterjedelmű memorandumot fog eljuttatni a Népszövetség tanácsának tagjaihoz a kisebbségi kérdés rendezésének jelentőségéről az európai békére nézve és ebben ki fogja fejezni, hogy addig az újjáépítésről és a különböző nemzetek együttműködéséről szó sem lehet, amíg a kisebbségek sérelmet nem nyerne minden európai államban orvoslást és a kisebbségi problémát a Népszövetség nem szabályozza egységes norma szerint.«

*

Petrovici román közoktatásügyi miniszter körrendeletet intézett az erdélyi tanfelügyelőkhez. A rendelet, mely a zsidó tanulók iskolaszabadságáról intézkedik, így szól: »Ezennel tudomására adjuk, hogy a kisebbségi iskolába való felvételnél mindenben a magánoktatási törvény 35. paragrafusához kell alkalmazkodnia, mely szerint csakis olyan tanulók vehetők fel a nem állami iskolákba, akiknek anyanyelve megegyezik az iskola nyelvvel. A szülőknek a gyermek anyanyelvét illető nyilatkozatai egymagukban nem vehetők figyelembe, hanem azok az 1926. évi 98.405. sz. miniszteri rendeletnek megfelelően szigorú átvizsgálás alá vétetnek. Erre vonatkozólag a következőket közöljük: Azon zsidó gyermekek, akik eddigéig zsidó vagy román iskolába jártak, továbbra is oda kötelesek beiratkozni és magyar vagy más kisebbségi nyelvű iskolába nem mehetnek át. Nem vehetők fel magyar kisebbségi iskolákba azon zsidó gyermekek sem, akiknek szülei népszámláláskor vagy más alkalommal más nemzetiséghez tartozóknak vallották be magukat.«

*

A román nőegyesület, melynek élén Cantacuzino hercegnő áll, nemrégben levelet írt az erdélyi magyar nőegyletnek, amelyben közölte, hogy a román nők országos szövetsége legközelebbre gyermektalálkozást tervez Bukarestben. A nemes intenciókból fakadt akciónak az a célja, hogy az erdélyi gyermekekkel is fajra és vallásra való tekintet nélkül megismertessék a főváros, valamint a régi királyság városainak történelmi, kulturális és ipari nevezetességeit, de egyszerűen a kisebbségi és román

gyermekek között a lelki közeledést is elősegítsék. Az első ilyen gyermeknyíratatási akciót Bukarest, Sinaja és Campina szépségeinek megismertetésére készítik elő. Kiindulási központnak Bukarestet határozták el, ahol a vendégek számára nagyarányú színelőadásokat és egyéb szórakoztató látványosságokat fognak rendezni. A gyermekek a román nőegyletnek szövetségének vendégei lesznek és az ő kalauzolásuk alatt

megtekintik a fővárost, Sinaját, a történelmi nevezetességű Peles-kastélyt és a campinai petroléumforrásokat. A magyar nőegyletnek örömmel tudatták Cantacuzino hercegnővel, hogy minden rendelkezésükre álló erővel támogatják a nemes akciót. A német és zsidó nőegyletek nem vesznek részt a mozgalomban, állítólag azért, mert a román nők szövetsége nem a legszívélyesebb módon közölte velük az akciót.

Az angol bányatulajdonosok elutasították a bányászszövetség új javaslatait

A bányászsztrájk a minisztertanács előtt

Londonból jelentik: A kormány tagjai péntek délelőtt minisztertanácsot tartottak, amelyen a királyi szénbányászati elnöke, Baldwin miniszterelnök és a bányaiügyi miniszter tettek jelentést a bányászsztrájk ügyéről. A minisztertanács elsősorban a bányászszövetség végrehajtóbizottságának új javaslatát vitatta meg és foglalkozott a bányatulajdonosok magatartásával is. Ugyanis a bányatulajdonosok a bányászszövetség javaslatát már csütörtök este kereken visszautasították.

A minisztertanács megállapította ezután a kormánynak a bányászsztrájk ügyében követendő további eljárását, valamint azt, hogy az alsóház hétfői vagy keddi ülésén a kormány

részéről kik fognak felszólalni és milyen értelemben.

A bányászsztrájk ügyében egyébként a helyzet változatlanul kritikus és

a bányatulajdonosok nem hajlandók álláspontjukat megváltoztatni, hanem továbbra is ragaszkodnak a munkaidő felémeléséhez és a kerületenkinti bérmegállapításokhoz.

A kereskedelmi kamarák csütörtöki közgyűlésén egyhangú határozatot fogadtak el, amelyben felszólítják a kormányt, hogy az ipari konfliktusokba ne avatkozzék be és ugyanígy hagyja a maga medrében lefolyni a bányatulajdonosok és bányamunkások konfliktusát is.

Német jobboldali ujságíró

hamisította meg Stresemann genfi beszédét

A Times szerint a német külügyminiszter beszédének nincs politikai jelentősége

Genfből jelentik: Stresemann külügyminiszternek a svájci német kolónia vacsoráján elmondott beszédét, amely olyan bonyodalmakat idézett elő és már-már felborulással fenyegette a német-francia közeledést, a nemzetközi sajtó a Havas-ügynökség jelentéséből ismerte meg. A *Vossische Zeitung* genfi tudósítója most szenzációsan rávilágít ennek a tudósításnak az eredetére. A német kolónia lakomáján sem a svájci, sem a francia ujságírók nem voltak jelen és a távirati ügynökségek, köztük a Havas-ügynökség is egy szelős jobboldali német ujságírótól kapták Stresemann beszédének szövegét,

amely így kapta a bántó színezetet. A német jobboldali ujságíró által átadott szöveg nem felel meg Stresemann beszéde igazi hangjának.

Stresemann célzásaiból ugyanis a német szélsőjobboldali ujságíró konkrét kijelentéseket csinált és azokból az elmékedésekből, amelyeket a német külügyminiszter retorikai formában használt, az ujságíró pozitív követeléseket formált.

Londoni jelentés szerint a *Times* pénteki számában hangsúlyozza, hogy

a német külügyminiszter a bonyodalmakat előidéző beszédet intim baráti körben mondta el és így az abban foglaltakat csak ilyen szempontból lehet taglálni, így pedig a beszédnek semmiféle politikai jelentősége nincs,

mert azt Stresemann kizárólag németekhez intézte. A *Times* szerint éppen ezért túlzottak azok a messzenő politikai következtetések, amelyeket ehhez a beszédhez fűznek.

Spanyolország Alfons király ellen fordul, ha elrendeli az új választásokat

Az ellenzéki pártok akciót indítottak a Primo de Rivera-féle nemzetgyűlés ellen

Madridból jelentik: *Primo de Rivera* miniszterelnök csütörtökön magához kérte a sajtó képviselőit, hogy nyilatkozzék azokról a forgalomba került hírekről, amelyek szerint

az általános választásokat későbbre halasztják és a kormány átalakul.

Primo de Rivera kijelentette az ujságírók előtt, hogy ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak, hanem az új nemzetgyűlés novemberben összeül és nem igaz, hogy ő lemond a miniszterelnökségről

és helyette *Zalvo Satelo* pénzügyminiszter veszi át a kormány vezetését. Kijelentette még a diktátor, hogy

az új parlamenten helvet kapnak a spanyol csapatok képviselői.

vagyis Argentina, Cuba, Chile és

Mexikó spanyol telepeinek képviselői is. A miniszterelnök szerint a gyarmatok maguk kértek helyet az új spanyol parlamentben.

Párisi jelentés szerint a *Journal* pénteki számában beszámol arról, hogy

Alfonz király csütörtökön hosszasan tanácskozott *San Sebastianban* *Sancher Guerra* volt miniszterelnökkel, *Primo de Rivera* egyik legveszedelmesebb ellenfelével.

Guerra nem szünt meg a király bizalmasa lenni azóta, hogy visszavonult a politikai élettől és tekintettel arra, hogy a volt miniszterelnök ismert ellenfele a diktátornak, a királlyal való tanácskozása nagy feltűnést keltett Madridban. *Guerra* leplezetlen és intésével kifejtette nézetét a király előtt egy a politikai, mint a külpolitikai kérdésekről és

hangsúlyozta az uralkodó előtt, hogy olyan nemzetgyűlés egybehívás, mint amilyen *Primo de Rivera* tervez, egyenesen alkotmányszegés.

A *Quotidien* megerősíti azt a hírt, hogy

a spanyol szabadelvű politikusok lemondásra szólítják fel *Alfonz királyt* abban az esetben, ha az alkotmány ellenére aláírja a választásokat elrendelő dekrétumot.

A liberális párt a cenzura kijátszásával röpiratokat bocsátott ki, amelyben nyíltan hirdeti, hogy

Spanyolország alkotmánya csak szabad választásból kikérülő népképviselőket ismer és a király jogköre nem terjed ki arra, hogy az alkotmányt egy tollvonással megváltoztassa, miért is a liberális párt éles akciót kezd annak érdekében, hogy az új parlamentet ne ismerjék el.

Áttettek a határon egy kettősbirtokost

Faltum Mátys odisszeája

A szuboticei rendőrség öt héttel ezelőtt letartóztatta *Faltum Mátys* magyarsikériai földbirtokost, akinek jugoszláv területen is van ötven hold földje és annak megművelése végett kettős-birtokos igazolvánnyal szokott ártájni Jugoszláviába. *Faltum* letartóztatására egy feljelentés adott okot. Akkor történt meg ugyanis Jugoszlávia és Magyarország között a politikai foglyok kicserélése és az egyik magyarországi jugoszláv fogoly, akit politikai okokból több évi fegyházra ítélték, felismerte az uccán *Faltum Mátys*ban azt, aki ellene annakidején azt vallotta, hogy a szerb nemzeti tanács tagja volt és fegyvereket rejtgetett lakásán.

Faltum először az állami rendőrség foglya volt, majd a városi rendőrséghez kísérték át, azután pedig a vasúti rendőrség vette át és Beogradba szállította az Uprava Grádhhoz. A beogradi rendőrség politikai osztálya, valamint a belügyminisztérium államvédelmi osztálya egy hónap után megállapította a kettős-birtokos ártatlanságát, azonban nem helyezte szabadlábra, hanem rendőri fedezet mellett Szubotícára szállította. A szuboticei határrendőrség pénteken este tette át a határon *Faltum*-ot.

Ácsok halálos párba

Önvédelem, erős felindulás, vagy szándékos emberölés?

A noviszadi ügyészség azzal vádolta *Zsivkov Dusan* sztaribecsei ácsmestert, hogy Sztaribecsen 1925 december 2-án este találkozott régi haragosával *Jelice Száva* ugyancsak sztaribecsei ácsmesterrel, akit rövid szóváltás után szíven szurt, amiáltal annak azonnali halálát idézte elő.

A noviszadi törvényszék nem fogadta el a vádlott védekezését, hogy az elhalt támadta meg és e támadás elhárítására önvédelemből nyult a gyilkos késhez, de beigazoltnak látta az erős felindulást és a vádlott ittasságát, miért is bünsőnek mondta ki az erős felindulásban elkövetett emberölésben és három évi börtönrre ítélte.

A vádlott védője utján felebbezést jelentett az ítélet ellen és a felebbeíteli bíróság megváltoztatta a minősítést, nem erős felindulásban elkövetett emberölésben, hanem szándékos emberölés büntetésében mondta ki bünsőnek és *Zsivkov Dusan* nyolc évi börtönrre ítélte.

A védő a felebbezési bíróságnál a bizonyítás kiegészítését indítványozta annak igazolására, hogy az elhalt *Jelice Száva* támadta meg elsősnek a vádlottat, fojtogatta és a nyakán a fojtogatónyomai hosszú ideig láthatók is voltak. A védő tanukra hivatkozott, hogy az elhalt a tett elkövetésének napján meg-

fenyegette a vádlottat, hogy megfogja fojtani.

A felelősségi bíróság azonban csak részben adott helyt dr. Szekulics Milán védő előterjesztéseinek és nem rendelte el az előterjesztett tanúk kihallgatását, ami ellen dr. Szekulics semmisségi panaszt jelentett be. A noviszeri ítélet tőzsek ezévi május 29-én megítélte a felelősségi bíróság ítéletét és utasította a felelősségi bíróságot, hogy az új eljárást folytassa le és hozzon új ítéletet.

Ilyen előzmények után került a büntető pönteken újból a felelősségi bíróság dr. Gyurgyev Boskó-tanácsa elé, amely dr. Szekulics Milán ismételt előterjesztését újból elutasította és a vádlottat szándékos emberölésért újból nyolc évi fegyházra ítélte. Dr. Szekulics az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

Százötvenezer ember nézte végig A Dempsey-Tunney boxmeccset

Tunney pontozással legyőzte a világbajnokot — Kétmillió dollár volt a bevétel — Háromszáz újságíró jelent meg az amerikai mérkőzésen

Chaplin különvonaton vitte Philadelphiába a hollywoodi filmstarokat

Newyorkból jelentik: Óriási érdeklődés mellett folyt le Philadelphiában a Dempsey világbajnok és Tunney közti boxmérkőzés, mely

Tunney, az új amerikai mester győzelmével végződött.

A mérkőzést, mely a boxolás nehézsúlyú világbajnokságáért folyt, a philadelphiai stadionban rendezték meg, melyet ez alkalomra nagy költségekkel átépítettek.

A hatalmas tribünökön közel százötvenezer ember szorongott, amikor három gong-ütés jelezte, hogy a nagy torna megkezdődik.

Amerika nagyobb városaiból különvonatok szállították a nézőket Philadelphiába, ahol külön fogadási irodákat nyitottak. A boxmeccset a kormány sok tagja is végignézte és a tribünökön az úvilág milliósai, híres politikusai, színésznői, bankárai, a főzsedvilág fejedelméi együtt ültek munkásokkal, kik hihetetlen érdeklődést tanúsítottak a mérkőzés iránt.

Charle Chaplin Hollywoodból különvonaton vitte el barátait és a hollywoodi sztárokat Filadelfiába.

A mérkőzés bevétele kétmillió dolláron felül volt és az utolsó napon zugkereskedelemben hihetetlen összegeket fizettek egy-egy jegyért. Jellemző a nagy érdeklődésre, hogy

Amerikából és a világ minden tájáról háromszáz újságíró gyűlt össze, akik a mérkőzés lezajlása után 92 táviróvonalon egymillió szót tudósítottak lapjaiknak.

Este kilenc óra után, európai időszámítás szerint hajnali fél négy órakor vette kezdetét a hatalmas viadal. A ringbe először a bikacős száznegy kilós Tunney szállt be, akit hívei viharosan ünnepeleek. Pár perccel később jelent meg a világbajnok Dempsey, vállán furdó-

köpennyel. Szintén hatalmas tapsot kapott, amit mosolyogva köszönt meg. Siri csendben kondult a gong, mely jelezte, hogy a két boxhajnok megkezdte a küzdelmet. A vezetőbíró sipjére Dempsey nagy lendülettel sarokba szorította Tunneyt, aki azonban fölényesen védte ki a világbajnok rettenetes erejű ütéseit. A menet közepén Tunney lépett akcióba és először állon, aztán mellbe ütötte Dempseyt, aki szemmeláthatólag bizonytalanul védekezett. A második menetben Dempsey irtózatossal erővel támadt Tunneyre, akit mindenáron knock outolni akart, a világbajnok ütése azonban célt tévesztettek. Tunney hamarosan újból átvette a támadást és ettől kezdve a menet végéig ő szerzett több pontot. A helyzet a hatodik és hetedik menetig sem változott, csupán némi fölényt lehetett megállapítani a fiatal amerikai óriás javára.

A hetedik menet végén Dempsey két rettenetes erejű ütést kapott az arcába; a vér előntötte és szeme úgy bedagadt, hogy alig látott.

A küzdelmet azonban nem adta fel, hanem mindenáron igyekezett féltelmetes egyenesével pontot szerezni magának. A nyolcadik menetben Tunney, aki sokkal frissebben dolgozott, mint világhírű ellenfele, már biztos nyerőnek látszott, mire a tribünökön Tunney hívei extázissal ünnepeleek és biztatták Tunneyt. A tizedik menetben Tunney mindenáron ki akarta ütni Dempseyt, akinek azonban volt még annyi ereje, hogy ellenfelének egyre veszélyesebb ütéseit kivédje.

A vezetőbíró este tíz óra előtt hirdette ki, hogy a mérkőzést pontozással Tunney nyerte meg.

A közönség berohant a pályára, körül fogta a ringet és a győztes Tunneyt vállára kapva körülhordozta a stadionban.

A mérkőzésen hihetetlen fogadások történtek. Az eddigi megállapítások szerint közel hárommillió dollárt vettek fel a fogadási irodák.

A legtöbben Tunneyban bíztak, miután köztudomású volt, hogy a régi világbajnok már régóta nem folytatott komoly tréninget és csak az utolsó hetekben készült a Tunneyvel való találkozásra.

Hat évi fegyházra

**ítélték a titeli nazarénus katonát
A vádlott megnyugodott az ítéletben**

Amikor nagy a nyomorúság a nép között, akkor mindig új vallások és új vallási szekták keletkeznek. A súlyos gazdasági helyzet következménye az, hogy a Vajdaságban is egyre szaporodnak a különböző új vallások, s ennek tudható be az is, hogy szerbek, magyarok, németek között egyre többen lesznek nazarénusokká.

A nazarénusok szó szerint értelmezik a bibliának azt a parancsát, hogy »aki fegyvert fog, az fegyver által hal meg« és ha katonai szolgálatra is hívják be őket, akkor sem vesznek fegyvert a kezükbe. A katonai hatóságok tehetetlenek a nazarénus katonák makacsságával szemben, akiket sem szép szó, sem fenyegetés, sem büntetés nem tántorit el attól az elhatározástól, hogy nem vesznek puskát a kezükbe.

A hadbíró, mint Titelről jelentik, most súlyos büntetéssel torolta meg egy titeli nazarénus katonát makacskodásáért.

Bujka Milos titeli fiatal gazdálkodó, nemrégiben vonult be Szokopljéba, az ottani ötvenedik gyalogezredhez katonai szolgálatra. Bujka mint hívő nazarénus semmiképp sem akart fegyvert fogni. Hiábavaló volt a katonai hatóságnak minden kérése, felvilágosítása, büntetése, Bujka megmaradt amellett, hogy neki a vallása tiltja azt, hogy fegyvert fogjon. A szokopljei ötvenedik gyalogezred emiatt haditörvényszék elé állította Bujkát, amely a napokban ítélkezett a makacs nazarénus felett és elítélte hat évi fegyházra.

Bujka nyugodtan hallgatta az ítélet kihirdetését és kijelentette, hogy nem felelbe: Krisztus is szenvedett, neki is szenvednie kell.

A makacs nazarénust büntetésének kitérésére egyik állami fegyintézetbe fogják szállítani.

Félholtra verte egy szentai telepes a menyét

Az asszonyt be kellett szállítani a kórházba, ahol megoperálták

Szentáról jelentik: Özvegy Vojnovics Miláné szentai telepesasszony, akinek férjét mult év karácsonyán meggyilkolta egyik telepestársa, csütörtökön, apósával Vojnovics Iván telepesel kocsin kukoricát vitt be eladni Szentára. Az egyik terménykereskedő meg is vásárolta a kukoricát 1550 dinárért, de pénz helyett csupán egy utalványt adott, amelyet az asszony később szándékozott beváltani.

Visszatérőben a szállásra, Vojnovics Iván kérte az asszonyt, hogy az utalványt adja át neki, majd amikor az nem akarta átadni, rátámadt menyére és ütlegelni kezdte. Addig ütötte az asszonyt, míg az véresen, eszméletlenül terült el a kocsin, majd a lovak közé csapott és hazahajtott. Az asszonyra ráparancsolt, hogy ne szóljon senkinek sem, mert megöli. Vojnovics Miláné azonban az éjjel olyan rosszul lett, hogy be kellett szállítani a szentai kórházba, ahol pénteken megoperálták.

A brutális após ellen súlyos testi sérülésért és zsarolásért feljelentést tettek a rendőrségen, ahol jegyzőkönyvet vettek fel és megindították ellene az eljárást.

Ilona férjhez megy

Irta: Vándor Iván

Gyönyörű asszony volt. Kétfelé simított fekete haja ragyogott és súlyos fonatban, mint egy fészék ült feje hátulján. Fehér, szép arcából mint két nagy csillag ragyogott messzire néző kék szeme.

Erős volt, hatalmas, telt keble, csipeje; két kerek karja és lábszára, mint egy-egy fiatal sudár fa.

A komolysága, a hallgatása, a kicsit vad természetű nagyszerűen illett ehhez a külsőhöz. A nagy fenyesek titokzatos csendje és mély árnyéka lengte körül, amint ott állott, valamit várva és egy-két szóval felelgetve a kérdezősködére.

— Honnét jött?
— Csikszeredából.
— Rég óta van itt?
— Már vagy egy esztendeje.
— Szeret itt lenni?
Valami undor látszik szép arcán, valami megvetés, mikor ezt mondta:
— Szeret a jó Isten. Mennék én vissza, csak nem lehet.
— Hol lakik?
— Itt a tizenötben.
— Van ura?
— Van.
— Mi az ura? — faggattam.
— Sofför.
— Az jó mesterség.
— Jó, akinek jó.
— Van állása?
— Hun van, hun nincs. Többet nincs, mint van.
— Az már baj. Szóval maga tartja.
Másnap reggel megjelent ugyanab-

ban a szoknyában, csak a rékli volt más rajta. Állva megitta a kávéját és a forró vizet, meg a szóda után kérdezősködött. Egy szót se beszélt többet, mint amit muszáj volt, egy zsákot nyolcra hajtva, a térde alá helyezett és neki fogott a surolásnak.

Szinte ijesztő volt a csend, melybe beburkolta magát. Meggörnyedve, maga elé meredve dolgozott és mikor uzsonnázni hívták, a kezével intett:
— Majd eszek.

Borzasztó bánatot cipelhet magában — gondoltam, míg elnéztem ezt a csendes nagy munkát, mely mintha jól esnék neki, melyben mintha kitombolna a benne dúló vihart, mely levezetne valamit abból a rettenetes izgalomból, mely remegésben tartja egész lényét.

— Hogy hívják magát? — kérdeztem a szomorú asszonyt.
— Ilona.
— Ilona fiam, enni kell és pihenni egy kicsit.

— Nem vagyok éhes. — Erős karja meg nem állott egy percre, a forró vizet ott folyt a térde körül, de ruhája nem lett nedves egy cseppet se.

— Ilona fiam, mi baja magának?
Felém fordította arcát, dac és konok akarat látszott ebben a percben rajta.

— Nincs én nekem semmi, mi lenne?
— Na na, jobb néha kimondani ami fáj bennünk, könnyit rajtunk ilyenkor a beszéd. Meg hátha segíthetek valamit.

Rám nézett, de összeszorította a száját.
— Az emberrel van a baj?
Kiegyenesedett, hallgatott.

— Nem keres?
— Keresek én kettőnkért is. Éjszaka is dolgozik. Az nem lenne — hanem...

... Hanem! Elment... — kimondta és nagyot lélezett utána.

— Hová ment?
— Aszongyák visszament.

— Azt mondják; hát nem bucsuzott magától?
— Nem jött haza — állásba volt akkor, hát nem jött haza.

— Majd megkerül az, nem kell utána busulni.

— Busul utána a nyavalya — szólott Ilona meggyőződéssel és kiment a konyhába uzsonnálni.

Estig újra nem lehetett szavát venni. Hanem mikor elvégezte a dolgát, beállított a szobába. A ruhája olyan tiszta és takaros volt rajta, mintha nem a surolásból, hanem a templomból érkezne. Rögton a dologra tért:
— Hun kell azt a vizumot szerezni? Megmagyaráztam neki.

— Ozt pinzért adják?
— Pénzért. Haza akar menni, Ilona?

— Hazamennék, csak tudnám biztosan, hogy otthon van az ember. De az is lehet, hogy azóta visszakerült.
— Ha hazajött volna, csak tudná.

— Hunnét tudnám? Elbujkálhatik ebben a Babelben.

— Ugyan már miért bujkálna?
— Fél a gyalázatos.

— Megveri? — kérdeztem mosolyogva és az Ilona hatalmas karjaira tekintettem, melyek szépen nyugodtan himbálóztak, mint erdőben a fiatal faágak. Azt hittem, valami nyápic legény a sofför és a meg nem engedett kalandért büntetés jár neki.

— Verje meg az isten, én nem verem — szólott Ilona méltósággal. — Attól félt a kitélrevaló, hogy meg kell neki esküdni velem.

— Na hallja — mondom attól csak

nem fél, hogy ilyen asszonyt kap.

Ilonának elsötétült két ragyogó szeme és homlokára nehéz felhők ülnek.

— Nem kell annak sokáig egy asszony. Ahányat lát, annyi után szalad.

— Ha meg ilyen állhatatlan fráter — okosítom Ilonát — jobb, hogy megszabadul tőle. Az ilyen ember csak átok a házban. Amit keres, eldorbézolja mással, a feleségének csak a keserűség jut belőle.

— Az — bölintott Ilona — a méreg. Mert néha úgy érzem, szétvet az indulat. Meghozattuk az irásokat, az ő keresztilevelét meg az enyémet, már ugyi volt, hogy meggyünk iratkozni és akkor odébb állott... Most oszt fél a szemem elibe kerülni, mert tudja, hogy nem szabadulhat, ha meglátom.

— Olyan nagyon szereti? Biztosan szép fiu.

— Nem mondom, megjárja. Egy kicsit himlőhelyes, de én nem bánom, ha a szél el is viszi. Nekem nem kell, se testemnek, se lelkelemnek.

Nem értettem a dolgot. Ilonának szeméből villámok cikáztak, az arca durcás volt.

— Ha nem kell magának, miért akar vele mindenáron mégis megesküdni?

— Nekem nem kell. Felőlem mehet amerre a szeme lát, de megesküdni meg kell. Ha megdöglik, akkor is megesküszöm vele.

Félelmes akarat látszott az arcán.
— De hát miért? Ha úgy se kell magának?

Ekkor Ilona kiegyenesedett és szép fejét dacosan felemelte és indulattól fuldokolva kiáltotta:

— Az én fajtámban még nem volt fattyugyerek...

CIRKUSZ

A jó üzletember

Barátom, aki arról nevezetes, hogy még sohasem akadott senki, akivel egy véleményen lett volna, legutóbb engem szemelt ki, hogy vitába bocsájtkozzam vele. Menekülésről szó sem lehetett, megadtam magam sorsomnak és rövid, de annál gyengébb ellenállás után meghajoltam érveim előtt. A vita épp arról folyt, hogy ki a jó üzletember és ki a rossz üzletember. Barátom azt vitatta, hogy nincs jobb üzletember a költőnél, aki minden zöldséget kitűnően tud értékesíteni. Érveim oly súlyosak voltak, hogy hiába hívatkoztam ezer példára, be kellett látnom, neki van igazsága. A költő a legjobb üzletember.

Ekkor közbejött valami. Azaz valaki, a Kopfwasser, aki beleelegyedve a vitába, megkért bennünket, engedjük meg neki, hogy a tárgyhoz hozzászólva, két tanulmányos történetet meséljen el.

Az egyik történet így szólt:

A költőnek nem volt pénze. De ezzel szemben volt egy kedvese.

— Neked adom lelkem kincseit — mondta a költő azzal a javíthatatlan könnyelműséggel, amelyre csak egy poéta képes.

— Fűtőlük rá — felelte a nő minden üzleti hozzáértés nélkül, mellyel a költőt ugyancsak megdöbbenette.

— Hogyan? Te az én lelkem mérhetetlen gazdagságát semmibe sem veszed? Hiszen ezzel egy egész vagyont kínálok fel neked...

— Ugyan, kérlek, ki ad a te lelkedért nekem egy bundát?

A költő átszellemülten válaszolt.

— Minek neked bunda, amikor egyetlen költeményemből annyi melegség árad...

— Csak nem gondolod, hogy egy szál versben járok a korzón, ha hó esik...? Látván a költőt, hogy lelkével nem boldogul, felsóhajtott:

— Akkor hát vedd testemet...

Az ajánlat tetszett a nőnek.

— Csak az a kérdés, mit adsz belőle?

— A szívemet.

— Smucig — mondta a nő és már távozni készült.

— Várj — kiáltott fel kétségbeesetten a költő — térd homlokomon a babérkoszorú. Próbáld eladni a zöldségpiacon. Avagy nem bánom, itt van a bőröm. Vidd azt a vásárra...

A nő szeme felcsillant:

— Add ide a csontodat. Azért talán még kapok valamit...

A költő feje lehanyatlott:

— Sajnos, a csontjaimmal nem rendelkezem. Még a mult héten eladtam valamennyit a bonctani intézetnek.

— Na mit mondtam — csillant fel Barátom szeme — ugye, hogy a költő minden vacakot el tud adni.

— Várjon csak — intette le Kopfwasser — hallgassa meg a másik történetet is, amely így szól:

A főtéri ruháüzletbe betért Schwarc Jakab ruhát vásárolni. A kereskedő tudta, hogy a Schwarc egy akadékoskodó ember, aki husz ruhát is felpróbál, mire egyet megvenne, de még sem veszi meg, hanem elmegy egy városégi szabóhoz és ott csináltat magának ruhát. Épp ezért a kereskedő megfogadta magában, hogy a Schwarcnak, ha török, ha szakad, a legolcsóbb minőségű ruhát drága áron fogja nyakába szőni. Schwarc, amikor a harmadik ruhát próbálta, észrevette, hogy valami van a kabát jobb oldali belső zsebében. Nagy óvatossággal odatapint megint, hát mintha pénztárcát érezne a tenyere. A kereskedő egy pillanatra elfordult és másik ruhákat kért a segédétől. Ezt a percet Schwarc felhasználta és biztos, alapos tapintással megállapította, hogy csakugyan pénztárca van a belső zsebben, még pedig eléggé feltárta.

— No — mondja nagy hirtelen — ezt a ruhát megtartom, mert igen jól érzem magamat benne, meg a színe is jól illik az arcomhoz.

A kereskedő kellelten arcot csinált.

— Én meg úgy nézem, hogy vállban szűk, meg kéne a kabátját igazítani. Tessék csak levetni, majd megnézzük,

ki lehet-e bővíteni?

De Schwarc ijedten lép hátra és tiltakozik, nincs annak a kabátnak semmi hibája, az ára is megfelel, rögtön ki is fizeti, aztán szalad is már, mert sürgős dolga van. Azzal fizetett is már és gyorsan elvált.

A kereskedő meg jót nevetett hátul az irodában, hogy milyen nagy hatása volt annak a régi rossz pénztárcának, amit újságpapírossal megtömve csuszított a kabát belső zsebébe.

— Én barátomra néztem és a csodálkozást majd hanyatt vágódtam, amikor megszólalt.

— Ez egyszer magának van igazsága. Valóban az üzlethez ötlet kell.

(—)

A kantoni csapatok Hankauban ki akarták kiáltani a szovjet-köztársaságot

A lakosság ellentállásán meghiusult a kísérlet — A sanghaji főkörmányzó csapatai új offenzívát kezdenek a kantoni vörös csapatok ellen és győzelmesen nyomulnak előre

Ujabb ágyuharc a kínaiak és az angol flotta között

Londonból jelentik: Sanghaji jelentés szerint

a kínai vörös csapatok csütörtök hajnalban elfoglalták Nancsang városát, azonban délelőtt már kiűrtették a várost, mivel a sanghaji kormányzó csapatainak győzelmes előnyomulását nem tudták feltartóztatni.

Mindkét fél részéről rendkívül súlyos veszteségek voltak. Sun-Csuan-Fang sanghaji főkörmányzó Kin-Kiangba utazott, ahonnan személyesen irányítja a vörös csapatok elleni offenzívát.

A Daily Mail értesülése szerint a sanghaji főkörmányzó a legerősebb küzdelemre szánta el magát és a front egész hosszában újabb csapatokat összpontosít a kantoni vörös csapatok ellen.

A sanghajiak offenzívája Vu-Csang felé irányul, amelynek északi része még a kantoniak kezében van.

Hankauban a kantoniak megkísérelték a kommunista köztársaság kikiáltását, ami azonban a lakosság ellentállásán meghiusult.

mert a hankai lakosság a vörös agitátoroknak még azt az utasítását sem követte, hogy az angol városnegyedet bojkottálni kell.

A kínaiak a Hankaú előtt horgonyzó angol ágyunaszádra több lövést adtak le csütörtökön, amit az angolok viszonztak.

A kantoni csapatok főparancsnoksága közölte a Jangsekiangon horgonyzó angol flotta parancsnokságával, hogy az angol ágyunaszádoknak Vu-Csangon túl nem mehetnek.

Karahán orosz szovjetkövét, akit tudvalevőleg kintasítottak Kinából, Sanghaiban tartózkodó, ahol csütörtökön több kínai várral folytatott tárgyalásokat és uszleteikre disztribúciót adott.

Mukdeni jelentés szerint az amerikai konzul közölte Csang-Cso-Linnal, hogy

az amerikai kormány nem hajlandó Csang-Cso-Lin washingtoni diplomáciai képviselőjét fogadni, mert Amerika a kínai központi kormányt ismerte el.

A közlés rendkívül elkedvetlenítette Csang-Cso-Lint, aki tudatta az amerikai konzullal, hogy ezután halálra területtén amerikaiaknak gazdasági koncessziókat nem ad ki és lehetetlenné teszi a mandzsuri amerikai érdekeltségek további működését.

A kisantant államai

keresik a megegyezést Magyarországgal

Benes nyilatkozata a kisantant és Magyarország közeledéséről Nincsićs külügyminiszter kijelentette, hogy Beograd és Budapest között a legteljesebb a jóviszony

Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse genfi tudósítója beszélgetést folytatott Benes csehszlovák külügyminiszterrel Jugoszlávia és Magyarország közeledéséről. Benes kifejtette, hogy a kisantant államai békét és nyugalmat kívánnak szomszédállamaikkal és őszintén arra törekednek, hogy szomszédjaikkal gazdasági téren együttműködhesse- nek. A kisantant minden érdeke azt kívánja, hogy Közép-Európában megszilárduljon a béke és helyreálljon a gazdasági élet. Ez áll Magyarországra is.

Ezt az irányelvet akarja követni a kisantant mindhárom kormányja Magyarország irányában és abban a percben, amikor Magyarország a békeszerződés alapját lojálisan magáévá teszi és a béke fenntartására komoly szándékot mutat, nincs semmi ok, hogy a kisantant kitérjen előle és ne igyekezzék vele gazdasági téren együttműködni.

éppúgy mint Ausztriával.

Benes ezután a következőket mondotta:

Magyarországgal az együttműködést kívánjuk minden tekintetben és annak minden formájában. Ezen az alapon tárgyalunk Jugoszlávia és Magyarország és ilyen irányban kívánjuk folytatni a tárgyalásokat Csehszlovákia és Magyarország között is.

A páneurópai mozgalommal kapcsolatban Benes külügyminiszter a következőket mondotta.

— Rokonszenvvel kísérem a páneurópai mozgalmat, noha jól tudom, hogy a gyakorlati politika szem-

pontjából még soká nem beszélhetünk az Európai Egyesült Államokról, vagyis másszóval a páneurópai mozgalom egyelőre csak ideális propaganda és még sok idő fog beletelni, amíg gyakorlati politikává válhatik. Ugyancsak nyilatkozott Nincsićs külügyminiszter is a Reichspost genfi munkatársa előtt a jugoszláv-magyar tárgyalásokról. Kijelentette ezzel kapcsolatban Nincsićs külügyminiszter, hogy

lényegesen javult a viszony Jugoszlávia és Magyarország között és őszinte örömmel ál-

lapítja meg, hogy Beograd és Budapest között a legteljesebb a jóviszony.

Ezt a kijelentést Nincsićs nyomatékosan hangsúlyozta.

Ami azokat a híreket illeti, hogy a kisantant kebelén belül feloszlás tünetei mutatkoznak, Nincsićs a következő kijelentést tette:

— A leghatározottabban tagadom a kisantant bomlását. Szó sem lehet ilyesmiről. A kisantant államai között a kapcsolat sohasem volt olyan bensőséges, szoros és szíves, mint éppen most.

Tovább folynak a kombinációk a szubotici városháza körül

Hírek a főkapitány, a pénzügyi és gazdasági tanácsnok távzásáról — Hivatalos helyen cáfolják a híreket

A szubotici polgármesterkérdés mint a Bácsme gyei Napló jelentette, a radikális párt vasárnapi választmányi ülésén oldódik meg. A párt azt a javaslatot fogja a választmány elé terjeszteni, hogy Györgyevics Dragoszláv főispánt terjessék fel kinevezés végett a polgármesteri és dr. Sztipics Károly városi főügyészt a főispáni állásra. Még mielőtt ez az általános érdeklődés központjában álló ügy végleges elintézését nyerne, szubotici politikai körökben újabb az a hír terjedt el, hogy a városi közigazgatásban nagyobb személyi változások lesznek. Illetékes helyen ezzel szemben olyan oldalról, ahol városi ügyekben jól szoktak informálva lenni, továbbra is azt állítják, hogy három-négy főhivatalnokot ki fognak cserélni. Eszerint Szentára

helyeznék Kolákovics Daniló pénzügyi tanácsnokot, aki nemrég került a város szolgálatába és helyébe Bogdanovics Nikola volt munkáspénztári igazgatót, a Szubotički Glasnik szerkesztőjét neveznék ki. Nyugdíjaznák dr. Hoffmann Kálmán gazdasági tanácsnokot és helyébe Szekenderovics Tamás volt huszárornagyot neveznék ki. Horvát Cvetkó főkapitány magasabb pozícióba kerülne a belügyminisztériumba.

Munkatársunk ezzel kapcsolatban kérdést intézett illetékes tényezőkhöz, akik kategórikusan megcáfolták ezeket a híreket. A polgármesterkérdés megoldása után mindenesetre ki fog derülni, hogy a hivatalos cáfolat ellenére is forgalomban lévő kombinációknak mennyi alapjuk van. (s. i.)

A felrobbant hordó megölt egy ispánt

Halálos szerencsétlenség Sári-pusztán

Szentáról jelentik: Halálos szerencsétlenség történt csütörtökön délután Hirschl E. man földbirtokos Sári-pusztai birtokán. Hirschl utasítására boroshordókat gőzöltek, miközben az egyik hordó felrobbant és megölte a munkásokat vezető Sirca Antal ispánt.

A hordók gőzölése során az egyik ötvenhektoliteres hordó réseit Sirca gondosan eltömte, hogy a gőz ne hatoljon ki. A közelben tartózkodó munkások figyelmeztették, hogy a hordót szétvetheti a gőz, Sirca azonban nem törődött a figyelmeztetéssel. Amikor lehajolt, hogy a hordó alsó részén is betömje a réseket, a gőz hatalmas erővel kiütötte a hordó fenekét. A légnyomás a levegőbe röpítette a hordó előtt foglalatostóló ispánt, aki tizenkét méternyire repülve szélloccsant agyvelővel terült el a földön. A szerencsétlen ember nyomban meghalt.

A halálos szerencsétlenségről értesítették a kikindai ügyészséget, amely elrendelte a nyomozást annak kiderítésére, hogy a történetekért kit terhel a felelősség.

Ujabb merényletek a német vonatok ellen

Nagy jutalmakat tűztek ki a tettesek kézrekerítőinek

Berlinből jelentik: Járványos örületté válik Németországban a vasutak elleni merénylet.

A pénteki napon két vasúti merénylet leplezték le. Az egyik a kölni vonalon, Nerse állomás közelében történt, ahol a pályőrök észrevették, hogy a vasúti sín negyven méter hosszúságban meg van lazítva. A merényletet az Annendorf és Mersenburg között fekvő vonalon akadályozták meg. Ezen a fővonalon ismeretlen tettesek vasrudakkal torlaszolták el a síneket közvetlen a D-vonat átfutása előtt, egy vasúti pályőr azonban az utolsó pillanatban észrevette a veszélyt. A vasutalaszt eltávolították és a D-vonat minden baj nélkül tovább mehetett.

A német vasutagazgatóságok nagy összegű jutalmakat tűztek ki a vasúti merénylők kézrekerítőinek.

Óriási napfoltok

okozták Florida pusztulását

A Nap körül magnetikus viharok dühöngenek, amelyek ereje a Földön érezhető — Berlini és párisi csillagászok szenzációs felfedezése

Berlinből jelentik: Berlinben, a treptowi csillagvizsgálóállomáson és ezzel egyidejűleg a Páris melletti neudoni obszervatóriumban szenzációs felfedezéseket tettek, amennyiben óriási napfoltokat vettek észre.

Ezek a napfoltok példátlanul nagyok és amint a treptowi csillagvizsgáló állomáson kiszámították, 20000—200.000 kilométer hosszúságúak. Hogy milyen óriási napfoltok kiterjedése, azt bizonyítja az is, hogy a napfoltok ötszörösen el tudnak borítani a föld összes világrészeit és óceánjait. A napfoltok tanulmányozása nemcsak tudományos, de gyakorlati szempontból is érdekes. A napfoltok megjelenése ugyanis mindig kapcsolatban áll kozmikus eseményekkel, különösen pedig a földön lejátszódó eseményekkel. A tudósok szerint óriási magnetikus viharok okozzák valószínűleg a napfoltokat. Ezek a nagy viharok felkavarják a Napot körülvevő gázocéánt és oly nagy erejük van, hogy a Földet körülvevő légkörben is meg lehet érezni.

Az utóbbi időben előfordult nagy viharok és ciklonok, mint amilyen a legutóbbi floridai katasztrófa is volt, a tudósok szerint ezeknek a napfoltoknak elszaporodásából származnak. A napfoltok szaporodása és csökkenése tizenegy

évenként következnek be. Most éppen a napfoltok szaporodásának csúcspontjához közeledünk, amely 1928-ban fog bekövetkezni.

A Floridát elpusztító csapásról szóló híradások azt jelentették, hogy nyugat-indiai ciklon söpörte végig Amerika paradicsomát. A trópusi ciklonnak megvannak a maga kísérő jelenségei, amelyek a tudósok jól ismernek. A tudósok véleménye szerint a floridai pusztulást nem ciklon okozta, hanem azok a magnetikus viharok, amelyek a Nap körül dühöngenek. A magnetikus viharok tenger-rengést idéztek elő és ez a magyarázata annak, hogy a víz elöntötte Miami, Port-Beachet és hajókat sodort a partra.

A tudósok úgy nyilatkoznak a berlini és a párisi csillagászati felfedezések után, hogy a floridai pusztulást előidéző borzalmas viharok a közeljövőben megisméllődnek és Európa is nagy veszedelembe torog.

Mussolini sajtója rohamot vezényel

Razzia Olaszországban az antifasiszták ellen

Rómából jelentik: A rendőrség több munkásnegyedben razziát tartott és 520 embert állított elő, akiknek nagy részét igazoltatásuk után szabadon engedte. Piacenzában antifasiszta politikusoknál házkutatást tartottak, amely alkalommal fegyvereket és kompromittáló leveleket foglaltak le és számos embert letartóztattak. Bolognában a szocialista képviselőknél tartottak házkutatást, amely azonban eredménytelen volt.

A fasiszta sajtó, miután a francia-ellenes kirohanásokat Mussolini betiltotta, ismét a belföldi antifasiszta elemek ellen intéz koncentrált támadást. Az *Impero* a következőket írja:

— Ha el tudtuk némitani a szocialista egység pártját és lapját, most le kell számolnunk a kommunistákkal, maximalistákkal, a köztársaságiakkal és a katolikus néppárttal is, hogy a bünnös múlt minden maradványát kiirtsuk.

Ötszáz holdat

kapott vissza Szombor város Agrárrevízió Észak-Bácskában

Szomborból jelentik: Szomborban pénteken délelőtt kezdődött meg a város háza közgyűlési termében az agrárrevízió-bizottság tárgyalása. A tárgyaláson Mrazovac József noviszadi agrárkirendeltségi főnök elnököl és az agrárügyi minisztériumot Filipovics Antal miniszteri inspektor képviselte. A bizottságon kívül résztvettek a tárgyaláson az elagrarizált földek tulajdonosai is. Az elnök megállapította, hogy a földosztó-bizottság kétezer igényjogosult között összesen háromezerhátszáz hold földet osztott szét. A kielégített földigénylők közül azonban csak ezren jelentkeztek a föld átvétele végett. A másik ezer igénylő az agrárbizottság többszöri felhívására sem jelentkezett és ezért valamennyiüket megfosztották igényjogosultságuktól és a közöttük kiosztott földet pedig visszavették. A másik ezer igénylő közül a bizottság ötszázát szintén megfosztott földjétől és igényjogosultságától, mert a törvény szerint nincs joguk a földhöz. Ezek ugyanis időközben közhivatali vállaltak, vagy iparengedélyt kaptak és így más úton önállósították magukat, nagyon sokan pedig nem földművesek és ennek folytán nincs joguk földigénylésre.

Az agrárreform-bizottság határozata folytán kétezerhátszáz hold föld szabaduk fel. Ebből a földből a bizottság először Szombor város igényeit elégítette ki. Szombor városnak ötszáz tizenhat holdat és Kosztics Lázár szerb költő özvegyének hagyatékát: száznyolcvanhárom holdat utal ki a bizottság. Az utóbbi azon a címen, hogy abból, a

végrendelet szerint, a szerb iskolákat tartsa fenn a város. A fennmaradt ezernyolcszázegy hold földet a bizottság a megmaradt ötszáz földigénylő között osztotta szét.

Bécs halottja

Öngyilkos lett egy híres osztrák biológus

Bécsből jelentik: Tragikus öngyilkosság foglalkoztatja az osztrák fővárost. Kammerer híres osztrák biológus csütörtökön azzal távozott el lakásáról, hogy kirándulást tesz a Bécs környékén levő községekbe. Pénteken a Schneebergen egy holttestre bukkantak, amelyben a híres biológusra ismertek. Bucsulevelet találtak nála, melyet első feleségéhez intézett. A levélben Kammerer azt írja, hogy azért válik meg az élettől, mert megígérte a bécsi szovjetképviselőnek, hogy elfogadja a moszkvai tanszéket. Bécsben azonban annyira szereti, hogy nem tud megválni tőle és inkább a halálba menekül, minthogy az osztrák császárvárost elhagyja.

Kammerer, mint később a rendőrség megállapította, a bécsi szovjetképviselőnek is küldött egy levelet, amelyben bejelenti, hogy az ígérete ellenére sem tehet eleget a moszkvai kormány meghívásának és nem foglalhatja el a neki felajánlott egyetemi tanszéket.

Felmentették Radicsot

a becsületsértés vádja alól

Splitből jelentik: A spliti törvényszék csütörtökön tárgyalta Bukse imotskii kormánybiztos becsületsértési pörét Radics István ellen.

A főmagánvádló szerint Radics István husvétkor Imotskiban beszédet tartott, amelyben rendkívül éles hangon bírálta Bukse kormánybiztos működését és személyével kapcsolatban olyan kijelentéseket tett, amelyek becsületsértők.

Radics István védője, dr. Szokol ügyvéd kérte a bíróságot, hogy rendelje el a bizonyítási eljárást, miután adatai vannak arra nézve, hogy Bukse kormánybiztos minőségében súlyos hibákat és igazságtalanságokat követett el. A bíróság elrendelte a bizonyítási eljárást, amelynek során a védő előterjesztette a főmagánvádló elleni adatait.

A bíróság felmentette Radics Istvánt a becsületsértés vádja alól azzal az indoklással, hogy Radics mint *aktív közoktatásügyi miniszter bírálta a kormánybiztos működését, amiért bíróság utján nem vonható felelősségre.*

Lefürészelte

felesége és lánya fejét

Borzalmas családirtás Berlinben

Berlinből jelentik: Az egyik külvárosban borzalmas családi tragédia játszódott le: egy *hadirokkant kiirtotta családját, aztán leugrott a negyedik emeletről.*

A szerencsétlen embert Grosse Ottónak hívják, harminchatéves bankhivatalnok, aki a háboruban szerezte rokkantságát. Grosse a háboru után nem tudott álláshoz jutni, családjával: feleségével és kis leányával nagy nyomorban élt és rokonai könyörömadományából tartotta fenn magát. Az elmúlt éjszaka a hadirokkant lakásából a szomszédok furcsa hörgést hallottak ki, betörték az ajtót és a szobában *átvágott nyakkal, holtan találták Grosse feleségét és hat éves kis leányát.* Grosse a szomszéd szobában tartózkodott és amikor meghallotta, hogy a szomszédok bejutottak a lakásba, *leugrott a negyedik emeletről és halálra zuzta magát.*

A vizsgálat megállapította, hogy Grosse előbb megfojtotta feleségét és leányát, aztán *lőrüsszel átűrészelte nyakukat a szerencsétlen áldozatoknak.*

Magyarország utat kap a tengerhez

A jugoszláv és magyar delegátusok szabad-kikötő felállításáról tanácskoztak Genfben

Triesztből jelentik: A *Piccolo Delta* Serra pénteki száma genfi tudósítás alapján azt a szenzációs hírt közli, hogy

Genfben a jugoszláv és magyar delegátusok között aziránt is folytak tárgyalások, hogy Magyarország utat kapjon az Adriára.

A lap szerint ez oly módon történne meg, hogy az Adrián szabadkikötőt rendezne be a jugoszláv kormány és ebben a kikötőben Magyarország részére is zónát nyitnának. A jugoszláv delegáció úgy tervezi, hogy

ezt a szabadkikötőt Spltben állítanák fel,

viszont a magyar kormány a susaki kikötőben szeretne szabad zónához jutni. Ezt az utóbbi megoldást támogatják az olasz diplomáciai körök is, mert így Fiumének is haszna lesz a szabadkikötő felállításából.

LEGUJABB

Az angol kormány és a bányamunkások közt nem indulnak meg a közvetlen tárgyalások

Londonból jelentik: A minisztertanács üléséről hivatalos jelentést nem adtak ki, azonban jól informált körök szerint a kormány tagjai arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a bányamunkások szövetségének végrehajtóbizottsága által előterjesztett javaslatok *nem alkalmasak arra, hogy a kormány és a munkások között közvetlen tárgyalások alapjául szolgáljanak.* Ily körülmények között

nincs kilátás arra, hogy a Baldwin által tervezett közös konferencia létrejöjjön.

A bányatulajdonosok elkeseredetten tárgyalják a munkások javaslatait és úgy nyilatkoznak, hogy inkább beszüntetik az üzemet, mintsem hogy a javaslatok alapján kössenek megegyezést. A bányatulajdonosok biznak abban, hogy a munkások nem bírják sokáig a sztrájkot és munkára fognak jelentkezni.

Már eddig is több, mint száz-ezer bányamunkás állott munkába.

Az alsóház hétfői ülése rendkívül viharosnak ígérkezik, azonban a jelek szerint újabb egy hónapi időre megszavazzák a kormány kivételes hatalmát.

Kína tiltakozik

az angol atrocitások ellen

Genfből jelentik: A Népszövetség közgyűlésének péntek délutáni ülésén a leszerelés kérdésével foglalkoztak. Az ülésen a kínai delegátus felolvasta kormánya memorandumát, amely különböző angol atrocitásokról számol be.

A memorandum szerint az angol kereskedelmi hajók a Jan Ce Kiangon több csónakot elsüllyesztettek és így sok ember a vízbe fullt. A kínai hatóságok vizsgálatot akartak indítani, mire az angolok több ágyunaszádot küldtek Kína ellen. Szeptember 15-én egy angol ágyunaszád pergőtüz alá vett egy kínai falut, ahol több, mint ezer ember vesztette életét.

A kínai delegátus felszólalására lord Robert Cecil és csodálkozásának adott kifejezést, hogy a Népszövetség plénuma előtt szóbakerülhet ilyen kérdés

HIREK

Időjárás

Este jött meg az első őszi eső, gyámtalanul csempészte keresztül magát a csendes sóhajjal tiltakozó uccákon, mint későn érkezett, hidegen fogadott idegen. Találkozott ezzel az alázatos csapadékkal valahol a vucsidói korcsma előtt, nedves fiáker és sárga homály mellett, szutyogó félcipőben és ázott könyökkel egy négykölykös éjszakai kujtorgó és üdvözölte: Jó estét, H₂H, avagy HO₂ (NO₂), te könnyűfacsaró! Hogy mennek ez izobárok? Pergővízzel válaszolt az ős és világossá lett, hogy megkeletkeznek a forgószelek, jön a hamueső, lávaömlés, sötét vészek és elmozdul a naptár.

Ma egy éve a nyugati expresszben, tündöklő és virult aniztáják úde impressziórohamában azt mondta nekem a zürichi gombgyár igazgatója, csám-pás és öntudatos pénzpolgár, aki fejedelmi rangokat még nem nyert a csekk-hierarhiában: Es muss alles so stehn bleiben! Ahogy ez a derű, ez a biztontság, ez a nyugalom, ez az örökkévaló abszolútum volt a megjelenítése utitársam agyában mind az olyan Produktenbörsének, tánckatedrálisnak, robadozó népszövetségnek, Music-Hallenak, pszeudoparlamentarizmusnak, mezelenrevűnek, fortyogó kisipari tyukos-fazéknak, bányászati differenciáknak, Amerika és Ázsia, koncessziók és kon-cok, kontinensek és gyarmatok lappangó huyborékolásának, ami számomra nyüzsgő züllése a meglevőnek, úgy mindez az ő világképében valóban, változatlanul, megingatlan kellemkomplexum maradhatott.

És most megjött az ős, meg kell igazítani a szalmazsupot a ház tetelén, az uccasarkok megkettőzik a koldusör-séget, hajdani imádoztam nyakán ki-virultak a kelevények: legszebb éksze-rei, miként Anatole France sivatagi szentjeinek voltak. Ezt a szomorúsá-got, temetkező, fekete gondot, floridai gög, kincs és kéj virágzó tobzódásán beteljesedett átok rétegését, kietlen, hullafagyasztó tél iszonyatát miért az első őszi eső hozza és fényárasztó, fű-tött délidőben hogyan nem sötéltett fel az aggasztó aggodalom? Elhalt idők verlaini, borzongó amulatát, morbid reszketését hozza az időjárás, retrospek-tív és előretekintő történelem géperejű ivelése megáll egy pillanatra az esz alatt, az eső szenteltvízes permetezésé-ben, ahol téli inségben szoptatósanyák a jégcsapokat fogják leszedni cuclinak, s az egész világérzet ködös, lidéres suly a szív billentyűin.

Bejött az ős és mi jött még be: — bejött az ázsiai háború, acélos, vörös, véres, torló és megtorló tor. Mi jött még be, mi megy végbe: emezek a kon-tinensek, országok, városok, nemzetek, lakosok magukraajedten, valami sötét, téli, földalatti szörnyeteg meghimbálta városunkat s most így imbolygunk az őszi aszfalton. Azután tavasz jön.

Mikes Flóris

*

— Petrovics bácskai főispán Beogradban. Szomborból jelentik: Petrovics Milivoj Bácska vármegye főispánja csütörtökön este fontos közigazgatási ügyek elintézése végett Beogradba utazott.

— Kitüntetés. Szomborból jelentik: Öfelsége a király Utornik Szeván nyugalmazott megyei árvaszéki főnököt a szent Száva-rend ötödik osztályával tüntette ki.

— Alekszijevis Mita Becskereken. Alekszijevis Mita Beograd kerületi főispán a BBB ügyosztály főnöke Becskerekre érkezett. Alekszijevis Mita hivatalos ügyben tartózkodik Becskereken.

— Csökken a hannoveri tifuszjárvány. Hannoverből jelentik: A tifuszjárvány kezd apadni. A tifuszbetegség száma ez idő szerint 1425. Halálest a járványból kifolyólag eddig 111 volt.

— Szerb színtársulat Titelen. A noviszadi nemzeti színház tagjainak egy része Titelen vendégszerepelt. A vendégszereplést a »Kostana« című dráma bemutatásával kezdték meg. Színre kerül néhány operett, népszimű és vígjáték. Az Anker-szálló nagyterme minden este zsufolásig megtelik, ami azt bizonyítja, hogy a társulat kielégíti a közönség várakozásait.

— A noviszadi polgármester sajtópö-rében a felelősségi bíróság felmentette Mayor Józsefet. A noviszadi felelősségi bíróságon pénteken tárgyalta dr. Gyurgyev Bosko tanácsa azt a sajtópö-röt, amelyet Milovanovics Milován dr. noviszadi polgármester indított Mayor József hírlapíró ellen a *Bácsme gyei Napló*ban megjelent »Polgármestervál-ság Noviszadon« című cikk miatt. A szubotikai törvényszék Mayor Józsefet bűnösnek mondotta ki sajtó útján elkövetett rágalmozás vétségében és egy-havi fogházra ítélte. A felelősségi bíróság pénteki tárgyalásán Szekulics Milán dr. védő megállapította, hogy a fő-magánvádló polgármester nem adott be panaszt és így magánvádló hiányában nincs jogi alapja az elsőfoku ítéletnek. Ezután azt bizonyította a védő, hogy az inkriminált cikk rossz fordításban került a bíróság elé. Laurovics Jován dr., Milovanovics Milován dr. jogi képviselője kijelentette, hogy átveszi a magán-vádat, azonban a felelősségi bíróság ezt nem fogadta el, mert a főmagánvádlónak a törvényszék elé kellett volna panaszát terjesztenie. A bíróság végül ki-hirdette az ítéletet, amely Mayor József hírlapírót a vád és következményei alól felmenti. Jocić Milorád dr. főál-lamügyész semmiségi panaszt jelentett be azon a címen, hogy tudomása sze-rint Milovanovics Milován dr. beadta a panaszíratot, de az Szubotican el-vezett.

— Uj tanterv utasítás. A közoktatás-ügyi miniszter új tanterv utasítást adott ki az elemi és polgári iskolák részére, amely már a folyó tanévben életbe lép. Az utasítás szerint a jövőben nagyobb súlyt kell helyezni az egészségtan okta-tására és a gazdasági és földmívelési tárgyakra, kézügyességre és testgyakor-lásra. A tanítóképzők és gimnáziumok részére szóló tanterv utasítás szerkesztésén is tevékenyen dolgozik a bizott-ság s az új tanterv rövid időn belül meg fog jelenni.

— Ujabb illetek jönnek. Noviszad-ról jelentik: A kereskedelmi miniszter vasárnap délelőtt kilenc órára ankétot hívott össze amelyhez valamennyi köz-gazdasági testületet meghívott. Az érte-kezleten szóba kerül a minisztérium által tervbevetett új illetek megállapítá-sa. A minisztérium az aszalt szilva és a többi főbb kiviteli cikkek megvizsgálá-sára külön bizottságot kíván kielőlni, amely természetesen illeteket fog a vizsgálatért szedni.

— Súlyos repülőszerecséltenség An-gliában. Londonból jelentik: Blesinton közelében egy ir katonai repülőgép, le-zuhant, aminek következtében egy re-pülőhadnagy és a pilóta meghaltak.

— Közlekedési mizériák a Noviszad-Titel-becskerekéi vonalon. Titelről je-lentik: A Noviszad-Titel-becskerekéi közlekedési utat már régen átadták a forgalomnak, de aki egyszer igénybe vette ezt az utat, azt másodszor lemond róla. A Tiszahid még nem kész s ha az utasnak nincs 60—70 dinárja, amibe a koci körül, kénytelen 5—5.5 kilométer utat gyalog megtenni Knityanin állomá-sig. Amikor porban-sárban, esőben fá-radtan elér az állomásra, az a meglepe-tés várja, hogy nappal délelőtt féltíz-től délután félnégyig, este pedig kilenc órá-tól hajnali félnégyig nincs vonat, addig várnia kell. Ugyanígy a közlekedés visszafelé is. Knityaninon az állomás messze van a községtől és az állomá-son nincs váróterem. A boldogtalan utas egy félnapot, vagy éjszakát a sza-bad ég alatt kénytelen eltölteni. A ré-paszállítás óta még szomorubb a közle-keedés, mert a személyszállítónat vég-zi a teherszállítást is. A szubotikai vas-uti igazgatóság, amely annyi megértést tanúsít a közönség érdekei iránt, gon-doskodhatna a noviszadi-becskerekéi közlekedés megjavításáról.

— Feloszlatják a lengyel parlamen-tet. Varsóból jelentik: Az állami költsé-gvetés miatt a kormány és a sejm között éles konfliktus várható. A lapok már tegnap este külön kiadásban közöl-ték, hogy miután a pénzügyi bizottság leszavazta a Barthel-Pilsudszki-kor-mányt, a kormány benyújtotta lemondá-sát. A hír azonban nem felelt meg a va-lóságnak és a belügyminis-ter elkoboz-tatta a lapokat és megindította ellenük az eljárást. A kormány pénteken minisz-tertanácsot tartott, amelyről hivatalos jelentést adtak ki. A jelentés hangsü-lyozza, hogy a kormány tagjai kitar-tanak a költségvetési javaslat mellett és egységesen állnak Pilsudszki mögött. A döntő szavazás pénteken a késő éjjeli órákban lesz a sejmiben és ha a költsé-gvetési javaslatot leszavazzák, elker-ülhetetlen a parlament feloszlatása.

— Sofförvizsga Szubotican. Prodánovics Mladen rendőrkapitány felhívja az autótulajdonosokat és az egy lóerőnél erősebb motorkerékpárok tulajdonosait, hogy járműveik vajdasági számának megszerzésére október 1-ig jelenkezzenek a rendőrségen. Ugyancsak október elsejéig kell jelentkezniük azoknak, a kik sofförvizsgát akarnak tenni.

— Ecetsavval öntötte le vetélytárs-nőjét. Noviszadról jelentik: Sasics Uros egyik dunai kotróhajó főgépésze vadházaságban élt Jovánovics Milicá-val, aki észrevette, hogy Heredek Vik-toria noviszadi 18 éves leány szemet vetett a főgépészre. A szerelmes Milica figyelmeztette Heredek Viktoriát, hogy ne csábítsa a szerelmesét. Minthogy a vetélytársnő nem hallgatott rá, pénteken reggel a Ljubljanszka uccában meg-leste és ecetsavval leöntötte. Az ecet-sav Heredek Viktoria arcát érte és su-lyos égési sebeket okozott. A merénylő leány arcát is érte az ecetsav. A rend-őrség a merénylő leányt tekintettel sé-rüléseire szabadlábon hagyta.

— Izgalmas jelenetek a Jelics-per pénteki tárgyalásán. Noviszadról je-lentik: A noviszadi törvényszék pénteken folytatta a csütörtökön megkezdett Je-lics-féle bűnügy tárgyalását és kihall-gatta Jelics Szeván, Bélics Milos, Gárá-batin Lázár tanukat és elővezették a fogházból a gyújtogatás miatt öt évi fegyházra ítélt Vujsics Vászta sovői földművest, aki vallomásában azt álli-totta, hogy Jelics Éva és annak leánya, Jelics Szmiljka neki is kínáltak nagyobb pénzösszeget, hogy ölje meg Jelics Tó-sót. A kihallgatott Jelics Éva és Szmilj-ka tagadták ezt, mire az elnök elrende-lte a szembesítésüket, ami újabb izgal-mas jeleneteket idézett elő. A megvil-kolt felesége tagadta a súlyos vádat. A bíróság kihallgatta Irsay József fegyver-szakértőt aki a gyilkosság alkalmával használt fegyverrel a törvényszék udva-rán próbálvéseket tett és megállapítot-ta, hogy a gyilkoságot öt lépés távolsá-g-ról követhették el. A tárgyalást délután folytatták és kihallgatták dr. Cseremov György orvosszakértőt, akinek kihall-gatása után dr. Arsenijevics védő kérte, hogy a bíróság rendeljen el helyszini tárgyalást. A védő előterjesztését azon-ban elutasították és az elnök a tárgya-lást berekesztette, folytatását pedig szombat délelőttre tűzte ki.

— Hétfőn megkezdik a Magyar-ucca kövezését. Noviszadról jelentik: A Ma-gyar-ucca és a vasúti sétány kövezése ügyében az a fordulat ámt be, hogy a minisztérium végre jóváhagyta a be-adott pályázatokat. A városi kiszélesít-tett tanács Beogradba küldte Csulum Jovan bizottsági tagot és Vucetics M-ló városi főszámvevőt, hogy az építés-ügyi minisztériumban surgessék ki a kövezésre kiírt második pályázat jóvá-hagyását. A küldöttség csütörtökön este érkezett vissza és magával hozta a jó-váhagyásról szóló miniszteri döntést. Pénteken délutánra a város kiszélesített tanácsát rendkívüli közgyűlésre hívták össze, amely igen viharos lefolyású volt. Felszólalt Klicin Mita és elmon-dotta, hogy a küldöttséggel együtt Beo-gradban járt, ahol Perunovics építés-ügyi minisztériumi osztályfőnök mind-háromuk előtt kijelentette, hogy Mijatovics Szeván bizottsági tag Klicin ellen emelt vádjai alaptalanok. Mijatovicsnak a szerdai rendkívüli közgyűlésen han-

goztatott vádjával szemben az osztály főnök kijelentette, hogy Klicin épper ellenkezőleg a gyors megoldást sürgette Milovanovics polgármester Klicin beszé-dét több ízben megszakította és Klicin azzal fenyegette, hogy megvonja tőle a szót. A közben kitért óriási láрма miatt a polgármester felfüggesztette az ülést majd tíz perc múlva Klicin újabb nagy zajban folytatta beszédét. Kijelentette, hogy Mijatovics állítását nem felelnék meg a valóságnak. Erre a polgármester megvonta Klicintől a szót. Csulumun Jovan kezdte meg ezután beszámolóját és megerősítette Klicin szavait. Miután a küldöttség beszámoltak utjuk eredményé-ről és a közgyűlés a vihar elültével el-határozta, hogy elrendeli a kövezés munkálatok haladéktalan megkezdését. A kövezést hétfőn fogják megkezdeni és addig a mérnöki hivatal, valamint a városi ügyész hivatal megköti a szer-ződést a két vállalkozó céggel.

— Vasúti szerencsétlenség Lengyel-országban. Varsóból jelentik: Luch mel-lett egy személyvonat vakvárányra té-vedt és kisiklott. A szerencsétlenség-nek két halálos és nyolc súlyos sebe-sültje van.

— Börtönbüntetésre ítélt rendőrök. Noviszadról jelentik: A noviszadi tör-vényszéken pénteken tárgyalták Szi-vácski Gyura és Novics Steván szrbob-ráni rendőrök bűnügyét. A vádirat sze-rint ez év februárjában Szvirác György szrbobráni legény belekeveredett egy verekedésbe. A verekedés szemtanúi rendőrt hívtak és csakhamar megjelen-ták a verekedőket, hogy menjenek szét. Novics Steván rendőrök, akik felszólítot-ták a verekedőket, hogy menjenek szét. Amikor a verekedők a felszólításnak nem tettek eleget, Szivácski revolvért rántott és közéjük lött. A golyó Szivác György fejébe hatolt és súlyos sérülést okozott. A bíróság Szivácskit két évi börtönrre és ötszáz dinár pénzbüntetésre, Noviszot pedig hat hónapi fogházra és ötszáz dinár pénzbüntetésre ítélte.

— Nagy havazások Erdélyben. Bras-sóból jelentik: Szeptember 21-én, a hi-vatalos ős első napján a legkomolyabb tél köszöntött be Brassóban kemény hi-deggel és nagy hóeséssel. A Cenk-hegy-séget magas hóréteg borítja és a város-ban több centiméternyi hó esett. A ha-vazás nagy kárt okozott a gyümölcsben, amelynek egy része még nincs leszedve.

— Az osztrák állami tisztviselők fi-zetésrendezési mozgalma. Bécsből je-lentik: Ramek kancellár pénteken fogad-ta az állami tisztviselők küldöttségét, a mely memorandumot nyújtott át a fi-zetésrendezési követelésekről. A kancellár kijelentette, hogy végleges választ ak-kor adhat, ha a kormány elkészül a költsé-gvetés összeállításával. A küldöttség szónoka közölte a kancellárral, hogy ezt a választott huszonötös bizottság tudó-mására hozza. Félő, hogy az osztrák tisztviselők fizetésrendezési mozgalma ki fog élesedni.

ELSER-fonal, ELSER-mosott, ELSER-Webe. Selyemszálú (Seiden-webe) vászonak felülmul-hatatlan minősége 75 év óta közismert.

8448

— A világ legnagyobb hidrolánjával kísérleteznek Franciaországban. Páris-ból jelentik: A sain-lazari repülőtéren csütörtökön próbarepülést tartottak egy óriási katonai hidrolánnal, amely a leg-nagyobb vízi repülőgép, amely eddig a világon készült. A próbák kitünően si-kerültek. A hatalmas hidrolánt egy fia-tal francia mérnök tervezte és építette. Az építés három évig tartott. A hidrolán hossza harminc láb, önsulya tí-zenkét tonna, megterheléssel pedig tí-zenhét és fél tonnát nyom. A hidrolán-nak öt darab nyolc hengeres motorja van, amelyeknek mindegyike négyezer-ötven lóerejű. A hidrolán negyven té-jesen felfegyverzett katoná, négyezer kilogramm bomba és megfelelő menny-ségű élelmiszer szállítására alkalmas.

— **Épül a Palánka—szombori műt.** Szomborból jelentik: A megyei köz-igazgatási bizottság legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a Szombor—palánkai műt. Palánka közelében levő részét, amely nagyon rossz állapotban van, kiépítik. A határozat folytán a munkálatokat megkezdték és még ebben az évben befejezik.

— **Borzalmas családi dráma Varsóban.** Varsóból jelentik: Csütörtök éjjel a lengyel pénzügyminisztérium hitelsz-tályának igazgatója, Statkiewitz meggyilkolta feleségét és két gyermekét és azután felakasztotta magát. Valószínű, hogy pillanatnyi elmezavarásban követte el borzalmas tettét.

— **Halálozás.** Noviszadról jelentik: Schossberger Lajos noviszadi kereskedő felesége, született Koffler Teréz, Noviszadon szeptember 23-ikán 48 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután 3 órakor nagy részvét mellett ment végbe.

FILKÓ HABOSTORTA
mi ez?
MEGTUDJA OKTÓBER HARMADIKÁN.

— **Megint harc dúl a noviszadi szerb színtársulat körül.** Noviszadról jelentik: A noviszadi szerb színház-társulat, amely tudvaleg a Matica égisze alatt működik, nemrégiben a színház-társulat titkári állására Budimirovics Dusan szípi gimnáziumi tanárt választotta meg színházi titkárnak. Az új titkár családi okokból csak azután foglalta el állását, amikor a színtársulat már megkezdte működését. A színház-társulat választmányja és titkára között rövidesen ellentétek merültek fel, a választmány nem tette magáévá a titkár reformterveit és az áldatlan helyzet csütörtök este arra vezetett, hogy Budimirovics Dusan titkár látva a választmány egyértelmű állásfoglalását, tisztességéről lemondott, amit a csütörtök esti választmányi ülés már el is fogadott és a titkári teendők elintézésével Dinics Misa nyugalmazott noviszadi színművészt bízta meg, aki a meghívást el is fogadta és tisztességét péntek reggel már elfoglalta. Dinics meghívását színházi körökben szerencsés megoldásnak tekintik és remélik, hogy a társulat működése zavartalan lesz.

— **Kik rádióznak a Vajdaságban?** A rádióállomások száma a Vajdaságban újból százöttel megszaporodott. Az újabban engedélyezett százöt rádióállomás a következők: Szubotica: Fischer Ernő nyomdász, Rádics J. Mita magánzó, Krunic Ruzsa postahivatalnok, Szet József magánhivatalnok, dr. Dimitrijevic Dragomir ügyvéd, Bujovi s Béla távirás, özvegy Weitzenfeld Marcelné magánzó, Manojlovics Dusan gyárigazgató, Pfeiffer György bankhivatalnok, dr. Manojlovics Vladislav bankigazgató, Vojnich Béla földbirtokos, Horvát József kereskedő, dr. Hős Dezső orvos, Steiner Mária hivatalnok, Höbl Ernő, Ungár Pál földbirtokos, Székely Zoltán dr. ügyvéd, Sporer Márk gyáros, dr. Kiss József ügyvéd, Erdély József, Balanovics András hivatalnok, Farkas Aladár földbirtokos, Schaffer Mátyás kereskedő, Halbröhr László földbirtokos, Alacpovics Vojimir vasúti hivatalnok, Szaulics Dénes soffőr, dr. Kriszhaber Gyula ügyvéd, Weinhut Béla gyáros, Vukmanov Pál tetőkészítő, Szabó Sándor villanyszerelő, Litmann Imre kereskedő. Szombor: Ivkov György mérnök, Wamoscher Andor földbirtokos, dr. Falcione Árpád földbirtokos, Gonda Sándor kereskedő, Breuer Jenő ügynök, Orbán Pál hivatalnok, dr. Tibor Ervin orvos, Lang Béla hivatalnok, Hrabovszki István villanyszerelő, Miler Gyula hivatalnok, dr. Nikolics György ügyvéd, Vukovics Ivó hivatalnok, dr. Offner Hugó kereskedő, Ince Mirkó magánzó, Bosnyák Ernőné, Háberfeld Imre kereskedő, özvegy Krinszaka Adámné, Leschinger Márvin magánzó, Nagy Imre kereskedő, dr. Veszelovszki Dezső bír. Senta: Preradov Bogdán hivatalnok, Weinberger Géza hivatalnok, Koper Ernő villanyszerelő, Borokovics József asztalos, Rozenfeld Ottó kereskedő, Keceli-Mészáros György vendéglős, Wolf Imre kereskedő, Atlasz Amin kereskedő, Vig Lajos hírlapíró,

Kaunert György rendőr, Bakály János kereskedő, Kalmár Ferenc földbirtokos, Szabadi Mitroszlav vasúti felügyelő. **Velikbeckerek:** Villkovski Miksa cégvezető, Forbát János gépgyári cégvezető, Szabó Jenő hivatalnok, Stmányi Mátyás vendéglős, Krakonovics Dusan, Panos Árpád hivatalnok, Heufeld Frigyes kereskedő, Lehmann József, Berberszki Mita mechanikus, Rene Milán és társa villamosszerelő, dr. Heidecker Lajos orvos, Zander József kereskedő, Kalmár Ferenc gyógyszerész, Czikkalló László gyógyszerész, Milasevics Bogoljub tanuló, Radanov Dragoljub kereskedő, Kismarton András, Rad Karolina háztartásbeli nő, Guttman János tanár, Czimmer Sándor igazgató, Laczkovics Gyula hivatalnok, Bergenthal Dezső szállító. **Bács-Bresztovác:** Messner Nándor kereskedő, Tajbe József vendéglős. **Crnabara:** Lövi Ernő hivatalnok, Csóka: Fajler Antal gazdász, Tabakovics Szevén rendőrbiztos. **Novi Vrbász:** Roth Ferenc szerelő, Kohl Jakab kereskedő, Tábori Mihály vendéglős, Weisz Adolf cukorgyári hivatalnok. **Cservenka:** Dubszki Ágoston mérnök, Zapivaljov Konstantin mérnök.

FILKÓ HABOSTORTA
mi ez?
MEGTUDJA OKTÓBER HARMADIKÁN.

— **Mennyi pénzt lehet utlevéllel külföldre vinni.** Beogradból jelentik: A pénzügyminisztérium szeptember 20-án rendeletet adott ki, amelyben azt szabályozza, hogy a külföldre utazók külön engedély nélkül utlevélre mennyi pénzt vihetnek ki az ország területéről. A rendelet értelmében utlevél alapján Romániába, Bulgáriába, Magyarországra, Görögországra és Albániába *nyolc ezer dinárt*, vagy ennek megfelelő valutát, a többi államokba pedig tizenkétezer dinárt lehet kivinni. A rendelet szombaton fog megjelenni a hivatalos lapban.

— **A budapesti itélőtábla megszüntette Bacher Emil háziőrizetét.** Budapestről jelentik: Az itélőtábla péntek délelőtt zárt ülésben foglalkozott Bacher Emil vezérigazgató védőinek felfolyamodásával, akik a vizsgálati fogság és Bacher háziőrizetének megszüntetését kérték. Az itélőtábla hosszasan tanácskozás után elrendelte Bacher Emil azonnali szabadálbrahelyezését. A döntés folytán a vádtanács még pénteken délelőtt intézkedett, hogy a Bacher őrizetére kirendelt detektívek azonnal hagyják el helyüket.

— **Nősül a belga trónörökös.** Stockholmól jelentik: A belga trónörökös Stockholmába érkezett, hogy Astrid hercegnővel megtartsa eljegyzését.

— **A felelbiteli bíróság feljelenti a késedelmeskedő közzvédőket.** Noviszadról jelentik: Dr. Gyurgyev Boskó felelbiteli bírósági tanácselnök péntek reggel a tárgyalások megkezdésekor megállapította, hogy a pénteki napra kitűzött tárgyalásokhoz kirendelt két közzvédő 9 órakor még nem jött el. A tanács döntése alapján kihirdette, hogy a késedelmeskedő két közzvédőt az ügyvédi kamaránál és az igazságügyminiszternél is feljelenti. Az elnök ezalkalomból megállapította azt is, hogy a régi és idősebb ügyvédek általánosságban pontosabbak, mint a fiatalabbak.

— **A jövőheti jövedelmi adótárgyalások Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A városi adó negyterében tárgyaló jövedelmiadó kivételbizottság hétfőn az ünnep miatt szünetet tart, kedden, szerdán és csütörtökön a női szabók, pénteken a női kalapszalónok, festékkereskedések, szombaton a bőrkereskedések, szállítók és fényképészeti műteremtulajdonosok adóját állapítják meg.

— **Engedélyezték a Nyugat jugoszláviai árusítását.** A modern magyar irodalom legértékesebb folyóirata, Magyarország progresszív szellemének reprezentánsa már hosszabb idő óta ki van tiltva Jugoszlávia területéről. Mint értesülünk, ezt a tilalmat a belügyminisztérium feloldotta és így a Nyugat ezentúl szabadon terjeszthető Jugoszláviában.

— **A szentai kereskedők kereskedelmi szakiskolát nyitnak.** Szentáról jelentik: A keresztyény kereskedők egylete kereskedelmi iskolát nyit Szentán egy éves előkészítő tanfolyammal, négyosztályos alsó és két osztályos felső tagozattal. Az előkészítő tanfolyamba inasokat, az alsó tagozatba segédeket vesznek fel. Az előkészítő tanfolyam tanulói teljesen ingyenesen tanulnak, a többi osztályban a tandíj évi négyszáz dinár. A tanítás államnyelven történik. A tanítást esténként szaktanárok végzik, heti hat órában. A beiratkozások szeptember 24. és 25. napján lesznek. A kereskedelmi iskola, ha legalább husz tanulója jelentkezik, október elsején megnyílik. Az iskola igazgatójának Mrkobrad György főgimnáziumi igazgatót, ügyvezetőjének dr. Teleki István főgimnáziumi tanárt kérték fel, a kik vállalkoztak az új intézet szervezésére és vezetésére.

— **Befejezték a vizsgálatot a noviszadi Produktívánál.** Noviszadról jelentik: Dolják Iván miniszteri titkár és a vezetése alatt működő szakértőbizottság befejezte a noviszadi Produktiva részvénytársaságnál a néhány nap előtt újjalag felvett vizsgálatot és Beogradba utazott, ahol jelentést tesz dr. Krajaec Iván kereskedelmi miniszternek a vizsgálat eredményéről.

FILKÓ HABOSTORTA
mi ez?
MEGTUDJA OKTÓBER HARMADIKÁN.

— **Pereskedés egy félmillió líras örökség körül, mely eredetileg a pápát illette volna meg.** Rómából jelentik: Évek óta folyik az olasz bíróságok előtt a Ruberto-család tagjainak örökösödési pere, melynek tárgya nem csekélyebb összeg, mint 454 millió líra. Az örökös, ki néhány évvel ezelőtt halt el, végrendeletében a pápára hagyományozta ezt a horribilis összeget, de a végrendeletet megsemmisítették és erre indult meg a családtagok pereskedése, mely most azzal az itélettel végződött, hogy az összeget megosztották négy örökös között.

— **Dosztojevszkij egyetlen fia éhenhalt.** Berlinből jelentik: Moszkvai jelentés szerint Dosztojevszkij Fedor, a nagy orosz író egyetlen fia az orosz fővárosban, egy nyomortanyán éhenhalt. Dosztojevszkij Fedor nyomorúsága a bolsevik uralommal kezdődött. 1918-ban a Krim-félszigetre utazott haladó anyjához. Itt a vörös csapatok kémkedés gyanúja alatt letartóztatták és azonnal ki akarták végezni. A cseka egyik embere azonban meghallotta a Dosztojevszkij nevet, kiszabadította Fedort a halálos veszedelemből. Ezután az esemény után Moszkvában telepedett le és lassanként a legnagyobb nyomorúságba jutott. Kérvényt adott be a szovjethez állami támogatásért, amit meg is szavaztak számára. Kerestetni kezdték és ekkor derült ki, hogy két nappal azelőtt halt meg — éhen.

— **Mennyi adót fizet Szombor.** Szomborból jelentik: A városi adóhivatal pénteken terjesztette be a városi tanácshoz jelentését a folyó év első felében befizetett adók összegéről. A jelentés szerint az első felében Szombor város közönsége összesen 6,676,254 dinárt fizetett be adókban. Ebből 1,863,146 dinár városi pótdadó és 310,319 dinár utadó. A többi különböző állami adókban folyt le.

— **A királyi család megsértéséért másfélévi fogház.** Noviszadról jelentik: Báthory József dolnjikovilyi napszamos 1922 november 15-ikén Szremszki-Karlovic megsejtette néhai Petár királyt, azonkívül nemzetgyalázást követett el. Amikor az ittas Báthoryt Paszarics Zsárkó csendre intette, azt is megtámadta és késsel megsebesítette. A noviszadi törvényszék háromévi és tízhavi fogházra ítélte. A noviszadi felelbiteli bíróság dr. Csirics Milán védővédbeszéde után a büntetést másfélévi fogházra szállította le, amelybe az elöltött hathavi vizsgálati fogházat is beszámította.

Alkalmi vétel

folytán nagymennyiségű 110 cm széles

női- és

gyermekruhára

való kitűnő minőségű

francia gyapjú

színes

SEVIOT

35 métere 35 dinár

Székely

divatáruházában

Subotica

Főtér

Igen tisztelt vevőközönségemnek óhajtok kedvezni ezzel az ajándékkal felérő olcsó árral, melyhez hasonló olcsó árban ily kitűnő minőségű ruhaanyag még árusítva nem volt.

— Szüreti mulatság Svilojevón. Apantiból jelentik: A svilojevói Önkéntes Tűzoltó Testület szeptember 26-ikán este a Resch-féle vendéglőben saját pénztára javára szüreti mulatságot rendez.

— Kloroformos rablómerénylet a Nagyvárad—aradi vonaton. Nagyváradról jelentik: Az Aradról Nagyvárad felé haladó személyvonaton csütörtökön vakmerő rablómerényletet követtek el. A rablók behatoltak az egyik fülkébe, ott kloroformmal elaltatták az utasokat, akiket azután kiraboltak. Összesen nyolcvankilencezer lelt vitték el magukkal. A rendőrhatalóságok széleskörű nyomozást indítottak a tettesek kézrekerítésére.

Filatella. Szubotica bélyeggyűjtői minden vasárnap délelőtt 10 órakor a Lloyd étterem különszobájában, összejövetelt tartanak. Csereanyag elhozandó. Első összejövetel f. hó 26-ikán. Minden Filatelistát szívesen látunk. Bacska bélyeggyűjtő egyesület.

— Oroszországban befejezték a földreformot. Moszkvából jelentik: Szovjetországban a napokban fejezték be a nagybirtokok erőszakos kisajátítását, amelynek folytán összesen kétezerhatszáznyolcvanöt nagybirtokos családot üztek el birtokukról.

— Orvosi hír. Dr. Reök Iván sebész rendel minden nap d. e. 8—10-ig, d. u. 2—4-ig lakásán, Jugoszlavenska Banka palota.

Versényszántás Sztarivrbáson. A múlt vasárnap egy gazdakörökkel érdekelt esemény játszódott le Sztarivrbáson. Két ismert amerikai traktor és pedig a Case és Cormick mérkőzött egymással. Az eredmény a gazdaközönség körében is jólismert Case traktorra volt kedvező, amely keményre száradt, nehéz földben nagyobb erővel tett tanúságot és 3 vassal 9 hüvelyk mélyen, 5 vassal 6—7 hüvelyk mélyen szántott és az ekemunka minőségével is általános elismerést aratott.

Előadás az épülő Palesztináról. Vig Emilné urnő és dr. Handler Zsigmond ügyvéd Noviszadól szombaton este 1/9 órakor a szubotici Lloyd helyiségében előadást tartanak a Palesztina felépítése érdekében folytatott zsidó munkáról.

»Hajduković« magángimnázium értesíti úgy a diákok szüleit, mint a rendes és magántanulókat, hogy az oktatás mind a nyolc osztályban kezdetét vette és új növendékek beiratkozása továbbra is mindennap végezhető D. Popović-nál, Beograd, Njeguseva ulica 47, telefon 16—63.

Szenzációs új jazzband zenekar a Beograd-kávéházban. A Beograd-kávéházban szombaton este elsőrangú jazzband és szalonzenekar mutatkozik be. A zenekar esteként félkilenc órai kezdettel hangversenyez a kávéházban és műsorán a legmodernebb táncszámok szerepelnek.

KÖZGAZDASÁG

Valorizáció

a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknál

A Sluzbene Novine e havi 205. száma közli a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok beruházási értékének valorizálásáról szóló törvényt.

A törvény hét paragrafusból áll s annak főbb rendelkezései a következők:

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok az ipar és kereskedelmi minisztérium engedélyével valorizálhatják beruházásaiknak a mérlegben foglalt értékét. Az 1916. év végéig eszközölt beruházások értékét a mérlegbeli érték ötszörösében, vagy ha ezek koronában vannak felvéve, huszszorosan lehet értékelni. Az 1917. és 1918. év folyamán eszközölt beruházások a mérlegtétel ötszöröse. A valorizáció alapja az 1921 december 31-ike előtti utolsó mérlegben kimutatott érték.

A valorizálás folytán elért értékkülönbséget sem nyereségnek nem tekintik, sem adó, vagy illeték alá nem esik. Ha a valorizálás folytán új részvényeket adnak ki, ez nem esik illeték alá. Az elért értékkülönbséget azonban nem fordítható sem osztalékkra, sem bármilyen díjkifizetésre, hanem az elért értékdiff. ferencia 25%-ának megfelelő összeg a valutaváltozás folytán előállható veszteségekre fordítandó mint külön tartalékalap s ez a rentabilitás kiszámításánál, tehát az adókirovetésnél saját tőkének tekintendő. A valorizáció iránti kérelmek az illetékes kereskedelmi és iparkamara útján 1927. évi szeptember 10-ig a kereskedelmi miniszterhez intézendők s azt fel kell szerelni a beruházások összegére és idejére vonatkozó bizonyítékokkal, aszerint, amint azok könyvelve lettek. A minisztérium az adatokat felülvizsgálhatja s a beteriesztett kérvényre 9 napon belül határozatot hoz, amely elint 3 napon belül az államtanácshoz lehet felebbezni.

Azok a részvénytársaságok, amelyek a szerbiai 1896 december 10-iki részvénytársaságokról szóló törvény alapján alakultak, beruházásaikat a beszerzési árnál nagyobb értékben szerepeltethetik a mérlegben. Ez az érték azonban nem lehet nagyobb a valorizáció idején fennálló tényleges értéknél s az ilyen módon való átkönyveléshez is a miniszter engedélye szükséges.

A munkaadók és alkalmazottak vitás ügyei továbbra is az iparhatóság elé tartoznak. Szentáról jelentik: A Jugoszlávai Magánalkalmazottak Szövetségének szentái fiókjá a zagrebi központtól a napokban értesítést kapott, hogy a kereskedelem- és iparügyi miniszter visszavonta a harmadik ügyosztálynak azt a rendeletét, amely szerint a magánalkalmazottak egyes kategóriáit a munkaadók és alkalmazottak közt támadt vitás ügyekben kivonják az iparhatóság hatásköréből és rendes bíróság

elé utasítják. Az új rendelkezés szerint ezentul az összes magánalkalmazottak ügyeit az ipartörvény 176. szakasza alapján ismét az iparhatóságok fogják intézni. A miniszter rendelete nagy megnyugvást keltett az érdekelt magánalkalmazottak körében.

KINTORNA

Az amerikai tempót jellemzi az alábbi párbeszéd.

— Samu, husz cent hiányzik a héten a fizetésedből. Miért?

— Mert a múlt héten robbanás volt a gyárban s levonták a fizetésemből azt az időt, amit a levegőben repültem.

*

— Az előbb találkoztam Kováccsal és képzelje, azt mondta, hogy feltűnően hasonlítok magára.

— Merre ment a bitang? Utána megyek és pofonítom a gazembert!

— Fölösleges! Én már rögtön nyakonverttem!

*

A bíró: Hány pontot adott a panaszosnak?

A vádlott: Egyet.

A bíró: Ő azt állítja, hogy ötöt kapott.

A vádlott: Bíró ur kérem, az csak egy pof volt. Mindenesetre törekeny egyéniségére való tekintettel öt részletben utalványoztam ki neki.

SPORT

Noviszad—Vrbász teniszverseny Vrbászban. Vasárnap szeptember 26-ikán délelőtt a Vrbászi Teniszklub teniszversenyt rendez Vrbász és Noviszad között. A vrbászi versenyzők: Fischer László, Tauber Gyula, Hauslohner Zoltán, Stock Károly, Fischer Pál, Biró Magda, Fürst Klári, Klein Magda és Biró Klári.

44 futballista

28 hazeni ta

60 tornászno

25 női atléta

40 férfi atléta

szerepel / Juda Mathabi szept.

26-iki vasárnapi sportnapján

spo nap résztvevőinek

50% s utazási kedvezmény

A Noviszadi AK Szomborban. Vasárnap a Noviszadi Atlétikai Klub Szomborban a Szombori Torna Klub csapattal játszik barátságos mérkőzést a Sport-pályán.

TŐZSDE

Zürich, szept. 24. Zárlat: Beograd 9.15, Páris 14.30, London 25.1175, Newyork 517.5, Brüsszel 13.80, Milanó 19, Amsterdám 207.40, Berlin 123.25, Bécs 73, Szófia 3.775, Prága 15.325, Varsó 58, Budapest 72.45, Bukarest 2.7375.

Beograd, szept. 24. Zárlat: London 274.75, Newyork 552, Brüsszel 154, Genf 1094.25, Milanó 207.50, Berlin 13.49, Bécs 797, Prága 167.75, Bukarest 29.75.

Szentai gabonaárak, szept. 24. A pénteki piacon a következő árak szerepeltek: Buza 257.50—260 dinár. Ótengeri 132.50—135 dinár. Csöves tengeri 52.50—55 dinár. Morzsolt tengeri téli szállításra 80—82.50 dinár. Tavaszai szállításra 102.50—105 dinár. Heremag 2070—2080 dinár. Repce 327.50—330 dinár. Rozs 160—162.50 dinár. Óbáb 102.50—105 dinár. Ujjab 120—125 dinár. Irányzat: átmeneti lanyhaság után szilárdabb. Kinálat: élénkebb. Kereslet: közepes. Lisztárak 0-ás GG. 495 dinár, 0-ás G. 485 dinár, 2-es főzöliszt 445 dinár, 5-ös kenyérliszt 395 dinár, 7-es 210 dinár, 8-as 140 dinár. Korpa 120 dinár.

Noviszadi terménytőzsde, szept. 24. Buza: 3 vagon bacsikai 75—76 kítós két százalékos 257.50 dinár, 2 vagon bacsikai 75—76 kítós 2%-os Szombor körzet 260 dinár, 3 vagon bánáti 75 kítós 3%-os Bega csatorna hajó 262.50 dinár, 1 és fél vagon szerémi, paritás Sztari-Pazova 255 dinár. Rozs: 1 vagon bacsikai 71—72 kítós 185 dinár. Zab: 3 és fél vagon bacsikai franko Petrovaradin Duna 143 dinár. Tengeri: 1 vagon bánáti Beeskerek paritás 145 dinár. Liszt: két vagon 2-es számú bacsikai 370 dinár, 2 vagon 6-os bacsikai 257.50 dinár, egy vagon 6-os szerémi 260 dinár, 1 vagon bánáti októberre 260 dinár, 1 vagon 7-es bánáti 160 dinár. Korpa: 3 vagon bacsikai új jutazásokban. Irányzat: változatlan. Forgalom: 25 vagon.

Szombori terménytőzsde, szept. 24. A szombori terménytőzsdén pénteken a következő árak szerepeltek: Buza, bacsikai: 76-os 255—260 dinár, 75-ös 250—265 dinár, 74-es 245—250 dinár. Szerémségi 257.50—262.50 dinár, 74-es 240—245 dinár. Dunaslep 257.50—262.50 dinár. Bega hajó 257.50—262.50 dinár. Szerbiai 245—250 dinár. Rozs, bacsikai 175—180 dinár. Zab, bacsikai 127.50—132.50 dinár. Árpa takarmány 62—63 145—150 dinár. Kukorica, bacsikai 150—155 dinár, bánáti szentai paritással: 155—160 dinár, szerémségi 157.50—162.50 dinár. Liszt 2G 0-ás 426—445 dinár. 2-es 345—385 dinár, 5-ös 320—340 dinár, 6-os 250—240 diár, 7-es 175—190 dinár.

Newyorki gabonatőzsde szept. 24. Buza őszi vörös 149.75, buza őszi kemény 155. Tengeri 88.25. Liszt 700—750. Irányzat tartott.

3szor olcsóbb

lesz a haj az Elida hajápolással való egyszeri mosás után is. Ez a szer lazává, könnyűvé, selyemlággyá, tömpafényűvé és könnyedén áthatóssá teszi a haját. Enyhe, különleges szappananyaga a haját és a fejbőrt fáradság nélkül és alaposan tisztára mossa. Bőséges habja minden eltávolítandót beburkol és könnyen leöblíthető. Már a legközelebbi hajmosáshoz se használjon mást, csak a szódamentes Shampoo!

JUGOSLAVENKO D. D. GEORG SCHICHT, OSIJEK, »Elida« Csztály.

Kérek nekem díjmentesen egy eredeti csomag Elida-Hajápolást küldeni.

Név:

Teljes cím:

Kérjük ezen a levélynél küldve egy levelet a szerkesztőnek.

ELIDA

NYILT-TÉR

Köszönetnyilvánítás

Ezton mondok hálás köszönetet a „SREČA” Kiházasító Egyesület igazgatóságának kiházasítási segélyem gyors- és pontos kiutalásáért.

Subotica, 1926. szeptember 22.

Josefa Čakić
Segedinski put

Gőzmalomárverés

Leko-féle gőzmalom Stara-Kanjizán hozátartozó laképületekkel, egyholdnyi területen, folyó szeptember hó 28-án d. e. 9 órakor a kanjizai városházánál birói árverésen eladatik. Kikiáltási ár 670.000 dinár. Bánatpénz 10%. A vételár 3 hónap alatt 3 egyenlő részletben fizetendő.

Dr. Pecarski
csődttömeggondnok

A Subotica-i Önálló Iparosok és Polgárok Betegsegélyző Egyesülete mely már 3 éve fenáll, napi 2 dinár tagdíjért minden tagnak és az egész családjának ingyen orvosi kezelést és gyógyszert ad.

Tagfelvétel Trumbićeva (Petófi) ulica 8. az udvarban.

A t. vásárló közönség szives figyelmébe!

A rövidáru raktáram teljes kiárusítása folytán, ne mulassza el az alkalmat, bevásárlatainak esz-közlése előtt még nem létezett olcsó áraitól meggyőződni!

Csipkék, hímzések, szalagok, divatgombok, zsinórok teljes kiárusítása mélyen beszerzési áron alul!

Gyermek elsőrendű bőr iskola cipők 36 számig kézmunka, magasszárú, 30 dinártól 95 dinárig.

Priesner

Rudíćeva-utcai új üzlet.

Bőrkereskedők és cipőiparosok!

A Weil-féle
„CSILLAG”

Talppolitura a mellékelt ábra szerinti bádozható dobozban, 12 színben kerül forgalomba. Minden bőrkereskedőnek fontos érdeke, hogy minden 20 év óta legjobbnak elismert gyártmányt üzletében újból vezesse.

Cipőüzemek részére

1/2 kg-os és nagyobb bádogkannákban rendkívül gazdaságos. Árajánlatot és mintát kívánatra küldök, minőségért szavatolok.

Vajlova „Kolumbija” Kemijska Industrija
Beograd, Vidinska ulica 1.

FRISS

BANÁN

a husnál és tojásnál táplálóbb déli gyümölcs, és cukortartalommal

Közvetlen behozatal
Los Palmasból

KLEIN GÉZA és FIAI cég
fűszer- és csemege-kereskedésében Subotica

VADÁSZOK!

A vadászfegyverek és löszerek lényegesen olcsóbbak lettek.
Kérjék a legújabb, nagy képes fegyverárjegyzéket.

V. BATA SIN

SUBOTICA

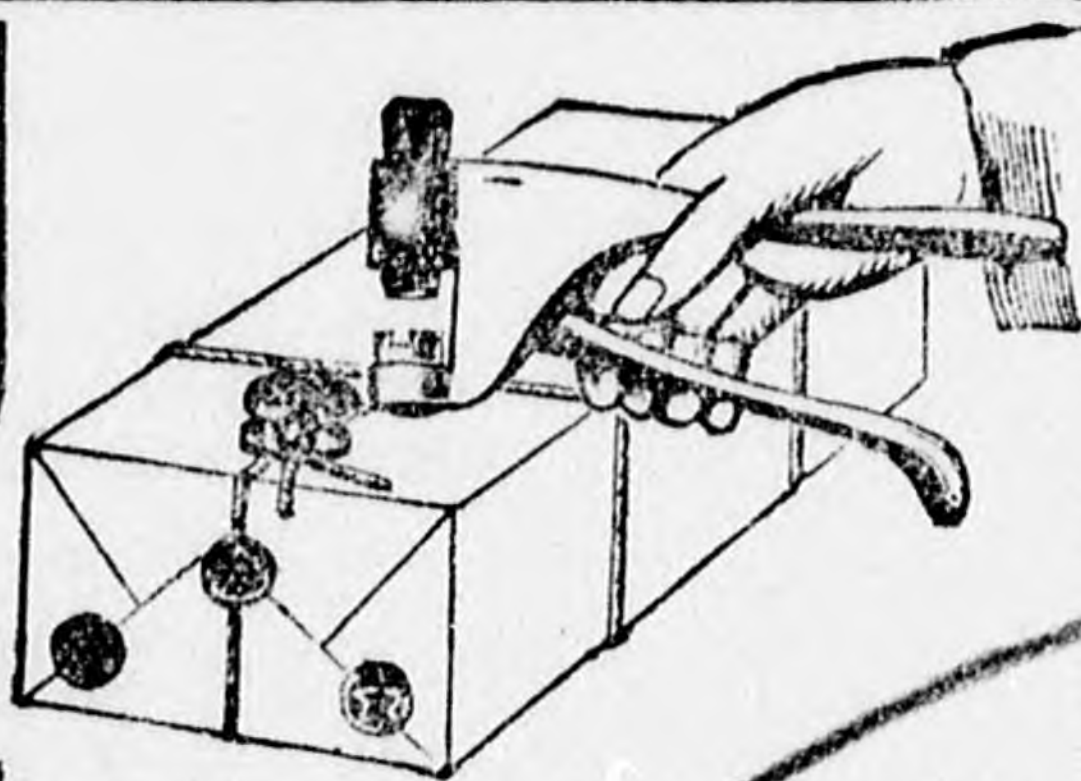
vadászfegyver és löszér nagykereskedő cégtől. Az ország egyik legnagyobb és legjobban felszerelt vadászati szaküzlete

Vadászfegyvereinkért írásban jótállást vállalunk
Óriási raktár. Óriási választék.
NAGYBAN. KICSINYBEN.

Tegyén egy próbavásárlást.
VADÁSZTÁRSASÁGOKNAK KÜLÖN ÁRENGEDMÉNY

Villanyerőre berendezett, nagy puskaműves műhelyünk, elsőrangú fegyvermester vezetése alatt áll.

Javításainkért teljes garanciát vállalunk

Almák, gyöngök, keresedők figyelmébe!

Zedók, balák, postacsomagok, szék, acéllemez, plombák bármilyen kivont domkornyó-mésu felirattal

WEITZENFELD és TÁRSA CÉGNÉL
SUBOTICA

LIPCEI SZÖRME- ÉS KONFEKCIÓS DIVATÁRUHÁZ

Szomborban három napon át és pedig szept. 29., 30., okt. 1-én Politzer Manó ur üzlet helyiségében, Kralj Aleksandrova ul. 6.

Kiállítás rendez.

Kiállításra kerülnek szörmék és női szövethabátok. Szörmék a legkiválóbb minőségben, női kabátok és kosztümök a legutolsó párisi divat szerint. A kiállított modellekből városunkban csak egy-egy darab kerül eladásra. A kiállítás teljesen díjtalanul, minden vételkényszer nélkül megtekinthető

Normális hitel

Hosszulejratu kölcsönök kedvező kamat mellett, de csak teljesen biztos garancia mellett. Kizárva

Dr. Levro Skaljer ügyvéd utján
Subotica (Poštanska ul. 9.)

Jeggyűrűk, órák, ékszerek

és lakodalmi ajándékok.

chinaezüst-üsztyárgyak a legolcsóbban kaphatók

Ádám ékszerésznél

Subotica, Rudíć ul. 6. Sugar fűszeres ház.

Tizenöt tagu zenekar

legdivatosabb és legszebb dalait játsza

SPITZER VENDÉGLŐ

látványosságzámba menő automata zenekara.

Elismert konyha s legkitünőbb italok kaphatók

FELLENDÜL

AZ ÜZLETE

ha csinos és izléses levélpapíron levelez!

Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős nyomtatványokhoz jussanak, előnyárakat szabtuk meg kisiparosok és kiskereskedők számára.

Szállítunk

500 drb nagy levélpapírt, 500 finom borítékot összesen 180 dinárért

és 1000 számlát 100 dinárért összesen 280 dinárért.

Olcsóbb mint ha cégjelzés nélküli papíron levelez Olcsóbb mint ha papírszeletekre írja a számlát

Minden nyomtatványt két vagy kívánatra három nyelven készítünk. — A szöveget mi lefordítjuk.

Jó papír. — Izléses kivitel.

Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt.

Szállítás utánvételt mellet.

MINERVA NYOMDA SUBOTICA

Merina gyapjus 300 drb

anyabirka

három évre felesbe kiadó

Érdeklődni:

Mokuca Flórián

Kárász uradalom, Horgoš

ESTI KURIR

uda pesti estilap. Főszerkesztő: Rassay Károly
A liberális polgárság lapja.

A magyarországi eseményekről az Esti Kurirból értesül a legrövidebben. Jügoszláviában kapható a lista délelőtti órákban. Egyes szám ára 250 din. Előfizetési díj egy hónapra 60 din.

Előfizetéseket elfogad a jügoszláviai főbizományos

Medjunarodni Prom. Novinski i Oglasni Zavod d. d.

Podružnica Subotica, Vojnovićeva ul. 7.

Gyárüzem részére

házaat megvételre keresek

cca 300 40 m beépített területtel
Ajánlatokat armegjelöléssel „GYÁRÜZEM” jellegre a ki dóhivatal továbbít.

A LEGJOBB NEMET RADIÓUJSÁG A

RADIOWELT

Feljelenik minden szombaton. Tudományos cikkek a népszerű illusztrált rádióriportok.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

WIEN-III., RÜDENGASSE No. 11.

Ne mulassza el még ma előfizetni ezt a kitünő rádióujságot

A „RADIOWELT” előfizetési árai:

Egész évre 300 dinár — Félévre 160 dinár

Ne yedévre 80 dinár. Egyes szám ára 8 dinár.

Kölesönöket
előnyös feltételek mellett
törlesztésre folyósítok
Eladók
bérbeadók, veszek, bérbeve-
szek földet, házakat, gyárakat
és mindenféle ingóeszközt.
Beszerzek
kávéházi, vendég- és italmérés
honpolgársági és kiutazási
engedélyeket.
Eljárók
szabadalmazási ügyekben. Be-
fogadok mindennemű kérel-
megírását és mindennemű ügyek
utánjárását. Kérelmekre
válaszbélyeg melléklendő; leve-
lezés bármely nyelven.
Josip Peić
Urovačka i komisionalna agen-
tura 1. Pajo Kujundžića ulica 5.

Orth. kóser
szalámi, virsli, füstölt-
hús, emmentáli, „Ce-
res“ KOKUSVAJ,
állandóan kapható
Sugar Manó
cégnél Subotica

GESA
PÖRKÖLTKÁVÉ
minőségben feltűnő minőségben.
Naponta friss porrállás!
1. sz. keverék 1 kg. Din. 100
2. sz. keverék 1 kg. Din. 80
3. sz. keverék 1 kg. Din. 60
Negyed és fél kg. árténelni ca-
nos emaltíbox ingylen.
KÖRÖSI GÉZA cégnél
Rud 6-ut. 4573

Házak posta közelé-
ben lakások-
kal, üzlethelyiségek a fő-
téren és kocsmá lakással
Villatellékek Palicsán sűrű-
gösen jutányosan e'adók.
Bővebbet Földes ruházás

Tisztelettel tudatjuk t. vevőinkkel, hogy 50 év óta fenálló konfekciós
üzletünket október 1-ével a Wegner-palotába helyezük át.
*Ez alkalomból közöljük, hogy a legújabb modelleket nagyon jutányo-
san és régi, szolid árakon árusítjuk. Gazdagon felszerelt raktárunkba
legújabbban diszes női köpenyek és látványos szőrmekabátok érkeztek.
Raktáraink megtekintését tisztelettel kéri*
ROTH MANÓ és FIAT NOVISAD

**Őszi divat újdonságok
elkészültek.**
Szövött, kötött
mellények, szvetterek,
pullowerek stb. gyermekek, nők,
férfiak részére
gyári árban kaphatók
Beck Jenő
szövött- és kötöttáru gyárában
Subotica, Pašićeva ulica 8. Gőzfűrdő
mellett.

Mi is Beck-hez
megyünk!

Telefon 573.
Tisztelettel tudatom üz-
letfeleimmel, hogy t. vevőin-
kívánságára a telefont üz-
letembe bevezettem és ké-
rem, hogy rendeléseiket
exuton is feladni szives-
kedjenek.
A rendelt árukat mindig
a legpontosabban és legol-
csóbb áron házhoz száll-
lítom.
Schäffer Róza
cseszege és fűszerkereskedő
a nagypóstával szemben

ELŐNYOMDÁT
ODRNOI FELSZERELVE,
LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT:
**Leopold
Sámuel**
előnyomda berende-
zési gyára
4852 Senta

Cipészüzletem
Áthelyeztem Karadjordje
tér 5 sz. alá, a volt Bébé
cipészüzlet helyiségébe.
Az összes raktáron levő
árukat mélyen leszállított
árban árusítom és meg-
rendeléseket nagyon
olcsó áron vállalok.
Kérem a megvevő- és rendelő-
közönség szives pártfogását.
Úgyanott két berendezés
üvegárvánnyal eladó.
Thurzó cipésmester.

Főmolnár
ki nagy malomban mint ilyen már alkalmazva
volt és az automatikus magasórlásban (auto-
matische Hochmüller) teljes jártassággal bír
KERESTETIK
Ajánlatokat SCHMOLKA hirdetőiroda NOVISAD
Jevrejska ul. 7. továbbít, 8008

Idősebb segéd
a fűszerszakmából ál-
landó alkalmazásra
felvétetik. Részletes
ajánlatokat „Komoly“
jelle alatt a lap kiadó-
hivatala továbbít.

Fényképezési segédet
keresek
azonnali belépésre.
Gold György
fényképező
NOVISAD

Jókerese hozhatja
províziós díjazással csakis ko-
moly, megbízható
utazó.
Privát szakmában. Eset-
leg, mint mellékfoglalko-
zás vállalható.
Ajánlatok a kiadóba kéretnek.

CENTRALNA PČELARSKA ZADRUGA
U ZAGREBU, Palmotičeva ulica 11/b
voaz minden mennyiségben
lépesmézet és viaszt.
Csak ármegjelöléssel és mintával ellátott ajánlatra
felelünk. 8697

Adjon Ön is megbízást vételre, eladásra vagy kölcsönre, egész
bélyeggyűjteményekre vagy egyéb tárgyakokra
DOROTHEUM-BRIEFMARKENABTEILUNG
WIEN VI, MARIAHILFERSTRASSE 73.
Ausztria legmagasabb nyilvános intézete
KÉRJEN INGYENES ÁRVERÉSI JEGYZÉKET

Litografiai
MUNKÁK
Legjutányosabban
FISCHER ERNO
GRAFIAI MŰINTÉZETBEN
SUBOTICA

ATLAS D. D. kárpit- és fadrugyár, NOVISAD

Iparvállalatok figyelmébe!
Tegyen kísérletet a mi különleges olaj- és zsiradék-
gyártmányainkkal, amelyeket kipróbált amerikai receptemalap-
ján a következő iparok részére készítettük:
**szővédék és fonódák, bőrpar, gépgyárak
és vasöntődék, papirgyárak, spirtus- és
eukorgyárak, autóműhelyek stb. részére.**
Kérjen megmintázott ajánlatot vagy szakmérnökünk lá-
togatását, hogy gyártmányaink korszerű minőségéről meg-
győződhessek.
**TOVARNA KRANJSKEGA LANENEGA OLJA IN FIRNEZA
HROVAT & COMP. LJUBLJANA**

**Háztartási cikkek
és vasáruk**
Sphinx koral, 1-a lemez és
7833 ön át
EDÉNYEK
utazó és piaci keszarak,
kafetárak és sziták és az
összes konyahafelszerelési
cikkek
legolcsóbban beszerezhetők be.
Ehrenfeld Géza
vaskereskedésben Rud 6-ut. 1.

Fuvarlevél felülvizsgálat és vizskeresetek!
Poljoprivredna i Za-
ložna Banka fuvar-
levél felülvizsgáló és
vizskereseti osztá-
lya Subotica. Ezelőtt
értesíti a szállító kö-
zönséget, hogy az
okt. 1-én életbelépő
új vasuti díjazásra
vonatkozó felvilá-
gosításokat, egyes vasuti díjtételeket díjtalanul kö-
zöl azonos cíttel, kik fuvarleveleiket felülvizsgálás és
az esetleges tévedések megroklamálás céljából hozzá
böklik. Felülvizsgálás díjtalan, feltételek a régiéek.
Ügyeljen a címre, ne tévesse össze más vállalattal.

KORUNK NAGY REGÉNYE
Két testvér, az egyik a perc gyönyöreinek mohó élvezője, szé-
dítő lözsdemanővereken gyűjtött nagyon lelkiismeretlen tékoz-
lója, a másik a komoly építőmunka szerelmese, akinek élet-
célja az emberi szolidaritás megteremtése. Kármann irta ezt
a szenzációs, modern, nagy regényt.
CIME.
SHELLENBERG TESTVÉREK
Természetesen mindketten a magukhoz való nőt keresik és itt feltűnik a
mai nő két szélsőséges típusa. Lázás lüktetésben peregnék le a regény
egy-egy jelenetei és izgalmas eseményei, lélekzajtóan olvassuk végig
korunk legjellegzetesebb regényét
Ára 40 dinár (portóköltségre 4 dinár)
A pénz előzetes beküldése után szállítja:
MINERVA NYOMDA R. T. SUBOTICA
KÖNYVOSZTÁLYA

S. Kočonda Zagreb

FEGYVER- és LŐSZERNAGYKERESKEDÉS
PILONI, BAYARD, WALTHER, MAUSER, FORGERON
gyárak vezérképviselője
Nagy raktár eredeti angol sűrűtétekben
Végzünk mindennemű javítást és messzelátók szerelését.
Kereskedők, vadász és állóvő egyesítők részére engedmények.
KÉRJEN ÚJ ÁRJEJYZÉKET!

KORZÓ MOZI

Csütörtök—vasárnap

Pilzeni herceg

az amerikai humor briliáns remeke, hasonló című operette-libretto után 6 felvonásban. Nagy katonai díszfelvonulások, fényes ünnepek Bécs luxusról, tüneményes pompájáról. Főszereplő Anka Stowarel

Kert moziban

péntektől kezdve a nagy Fanamet premier!

Ha a férfiak tudnák!

Gloria Swanson kettős szerepben, mint anya és lánya Gloria Swanson elegáns! Gloria Swanson szép! Gloria Swanson tündöklő!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jelű leveleket továbbítunk. Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg mellékelendő.

Vendéglő hálószobákkal Sztaribecsn. a vasútnál eladó. Cim: Gulyás, Pašićeva ul. 11. Subotica. 8327

Angol motorkerékpár New Imperial négy loerős kitűnő állapotban eladó. Bővebbet Engl. kerékpárüzletben Szubotica Rudićeva ul. 8327

Hálószobabutor. teljesen új, modern, kemény-kremkőrös, olcsón eladó. Trg. Ciril-Metod 2. a nagyteltemplomi fiakker állomásnál. 7801

Keressék egy jó karban lévő pianót és egy orgonát. Cim Pallas Reklam Szubotica. 8521

Dinamó 110 Volt 60 Ampere teljesen üzemképes állapotban olcsón eladó. Hing-féle hengergőzmalom Havas és Forgács Bačka Topola. 8538

Tankönyvek Magyar és német nyelvű iskolai részére. — A Ministarstvo Prosveće által engedélyezve. KAPHATÓK Hiteles tan- és nyelvjárási könyvek. 7538

Lipsit és Lampel könyvkiadók Subotica Könyveik minden vonatkozásban, viszonylag olcsón számítnak. 7538

Gyázkocsi. új, nyitott, olcsón eladó. Döring Józsefnél Martonoson. 8113

FIFI KÖLNIVIZ PINTÉR Gyógyszertár

Komlódugvány. 50.000-100.000 darabig őszi ültetésre megvételre keresetnek. Cim: Wolf trafik, Vel.-Kikinda. 8595

16 állapotban lévő férfi télikabát eladó. Pajzsa Kujundzics ul. 13. 8662

Megvételre keresek jó karban lévő 20 HP stabil szívógőzmozdort. Alánlatokat ármezijelöléssel Ujváry. Temerin kér. 8665

Jókarban lévő Meidinger-kályha eladó. Érdeklődni lehet Décei és Kertész cégnél. 8673

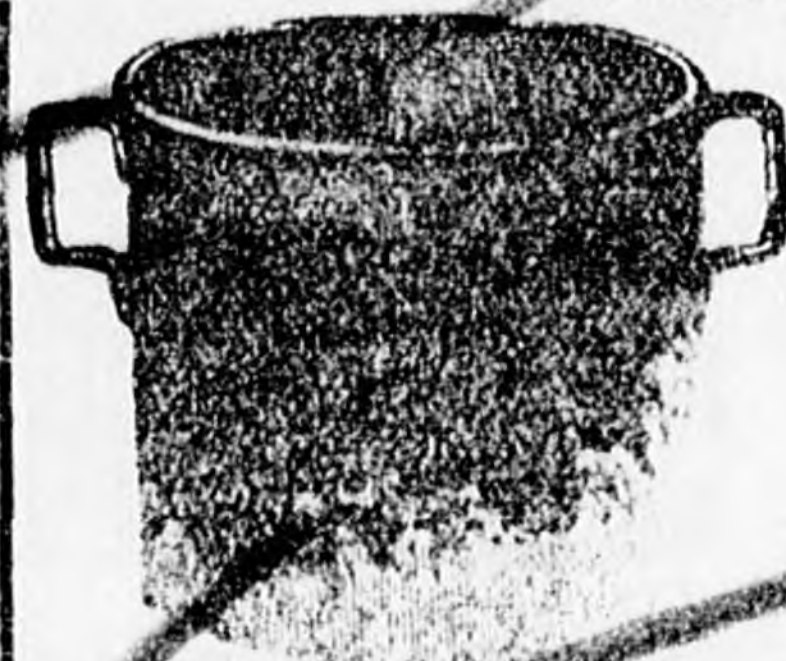
Svájci bükkfahordók eladó. Ugyanott évári munkások felvételnek. Brummer cukorgyár. 8671

Teljesen új ebédlőszék-rény egy konzol tülörrel, ugyanott több butorok is eladó. Palmotićeva ul. ca 12. 8680

Használt, de jókarban lévő jégszekrényt keresek megvételre hentes részére. Cim a kiadóban. 8601

Komnik gyártmányú 8 HP hengeres benzinnmotorok 6 vassal, keveset használt. 20.000 dinárért eladó vagy elcserélném évári magániró cseplőért. Ilija Mikic, Oroszlamoš. 8605

Eladó egy trafik és új játékarú bódé. Peić agentura. Subotica. 8683

Zománc edény legolcsóbban beszerezhető

BARZEL VASKYRESKEDÉS SUBOTICA (KUNETZ-HÁZ)

UJ! ESZTERKA UJ! Nő a szomszéd. Aleksandrova ul. 9. KALAPJAI legelégységesebbek és legsikkesebbek ARAI a legolcsóbbak

LEGUJABB FORDMODELLEK sárga kereke, oldal-védőív-gel hátul nagy stop-lámpa Használt Ford személyautók, teherautók, omnibuszok Klein Géza és Fia Subotica AU ORIZALT FORDLERAKAT

Az őszi és téli szezon legújabb és sikkesebb kreációi láthatók POGÁNY női kalapszalomban Subotica Trg Fra Jese 15. (Hitelbankkal szemben)

NARODNI BIOSKOP

Szeptember 23-26. — Csütörtöktől-vasárnapig A legérdekesebb és legújabb Hababurg-film! FIAKKER BRATFISCH (Mayerlingi tragédia)

Rudolf trónörökös élete és halála 6 felvonásban. Főszereplő: EUGEN NEUFELD Különösebb reklámot, illetőleg kommentárt a film felvételéről nem kíván — Az előadások kezdési napok: 5 és 9, vasár és ünnepnap 4, 6 és 10 órákor. — Rendes helyek: Páholy ülés 12, üzemeltető hely 10, támlásszék 8, 1, hely 6, 11, hely 4 és 11, hely 3 dinár. Az idei szezon legújabb és legérdekesebb darabjait hozzuk, figyelje a hirdeteinket. Jön Harry Piel ki-asszony! — Premier!

FOGLALKOZÁS

Nőfodrászt és manikűrözönőt, csakis elsőrendű munkást keresek. Grünberger, Illatszertár. Vaskibecskerek. 8632

Jövedelmező képviselőket átad ügynököknek, képviselőknél, stb. nagy külföldi cég. Alánlatok »Ohne Kapital und Vorkenntnisse 9784« jelű alatt a következő címre küldendő: Piras, Prag. Jindřiška 18 C.S.R. 1613

Nőtlen gazdát keresek azonnali belépésre. Szerbiül tudók esetleg Amerikát jártak előnyben. Saját kezűleg írott ajánlatok személyleírás eddigi működés, fizetési igények (koszt, lakás, ellátás mellett) pontos feltüntetésével Földényi Béla Stara Moravica címre küldendők 8552

FIFI KRÉM PINTÉR Gyógyszertár

Házmesternek gyermektelen házaspárt keresek Cim a kiadóban. 8562

Raktárnokgyakornok fiatalabbert, aki fűszerszakmában dolgozott felvesszünk. Ruff cukorkagyár. 8626

Zongoramester(nő) kerestetik Brod n-S. Pivarska ul. 1. 8606

Kovácssegéd, aki kocsis és lóvasalásban jártas, felvétetik Ocsenás József kovácsnál. V. 13. November ut. 80. Subotica. 8616

Elsőrendű 8285 darabos meszet, beocsini portland cementet, elismert kitűnő minőségű teslić retortra faszenet, pécs-szabolcsi kétszer mosott kovács-szenet ajánl

Révyi Adolf Subotica

Sokoljska ulica 2. (volt Gombkötő-ucco, Kunsz-féle ház). Telefon 551

Keresek egy közreműködő társat 20—25.000 dinár tőkével vegyes kereskedéshez a beltéren. Peić agentura Subotica. 8684

Főzés és takarításhoz megbízható nőket keresek. Cim a kiadóban. 8691

Intelligente Erzieherin (französisch bevornigt) zu 6 und 12 jährigen Mädchen nach Beograd gesucht. Näheres: Breuer, Subotica. Pajzsa Kujundzics-eva 68. 8640

Jömeztelenségű fiatal kegyeres lányt felvesz Hotel Sloboda Sombor. 8688

Kertészt keresek Supliakra, aki konyha és melegárvai kertészethez ért. — özv. Magyar Györgyné, VI. Trumbićeva ulica 24. 8693

Széna Szalma Szecska valamint Tűzifa legolcsóbban kapható HORVÁTH JÓZSEF kérmánykereskedőnél Subotica, Trnškova ul. Szalma-szabóval szemben Kiváratra házhoz szállít

Fiatal tisztviselő tisztviselői vagy bármilyen más állást keres. Alánlatokat Schmolka, Novisad. Jevreiska 7. továbbít. 8670

Egyszerűbb fehérneművarrást, géppel javítást, harisnya stoppolást díjtalanul készítenek vállalkoz. Szíves megkeresést özv. Klimáné névré a kiadóhivatalba kérek. 8679

Jó házból való fiatal leány szerb, magyar és német nyelvtudással gyermekekhez ajánlkozik. — Cim a kiadóban. 8681

Laboda (spenat) ezidei aratás, valamint egyéb őszi veteményeket ajánl SEVER & GUMP. Ljubljana Kérlek az ajánlatokat 8048

VÉTEL-ELADÁS

210 holdas elsőrendű tanyás birtok Vinkovci—Gardiska fővonal mentén, felszerelve, az ideai termésével 1.800.000 dinárért 5 övi törlesztésre eladó. Bömches ügynöksége Bačka-Topola. 8475

1500 darab vesszőkosár evvitt vagy kisebb tételekben eladó. Braća Brandeis. Bačkopetrovošelo. 8635

Eladó olcsón jókarban lévő fiat-autó. Jelző 8616. 8634

Ajánlat beocsini (portland) CEMENTET minden mennyiségben, a legolcsóbb árban (Lakásokat a házban)

L. V. Vučković Novisad, a Sargarepához Temerinska ul. 48. 8473

Zeneautomata nagy vendéglők részére, jókarban, 12 zenedarabbal olcsón eladó. Megtekinthető Hetterle-malom, Pašićeva, Bömches ügynöki irodája 8663